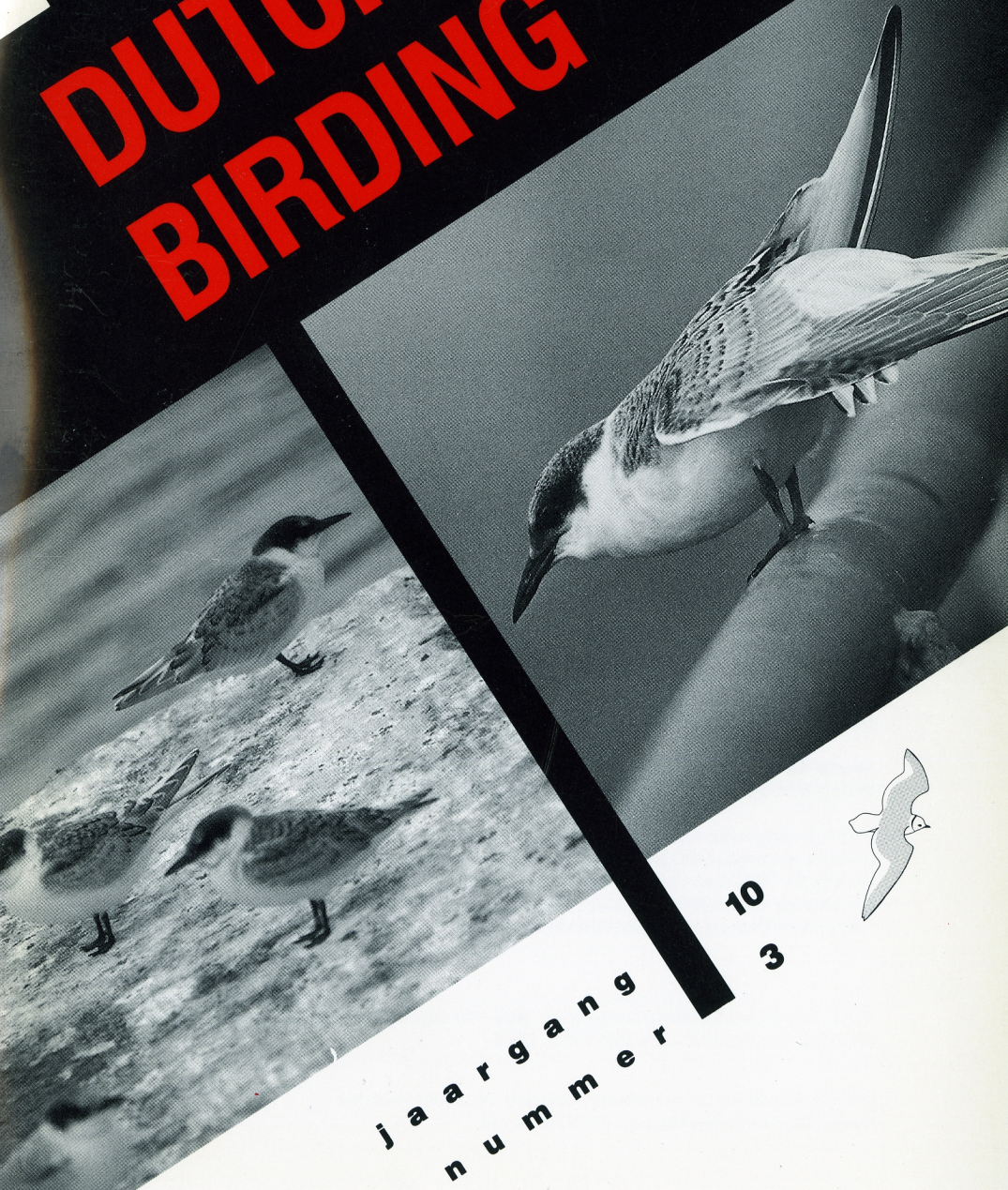

September

DUTCH BIRDING

1988

jaargang
nummer

10

3

dutch birding

redactieadres

Dutch Birding, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam (02518-52245)

redactie

Arnoud van den Berg, Tom van der Have, Edward van IJzendoorn, Dirk Moerbeek, André van Loon, Gerard Oreel, Hans Schekkerman (eindredacteur 02518-52245)

fotografisch redacteur

René Pop, Floris Burgwal 54, 2907 PH Capelle aan den IJssel (010-4508879)

productie

André van Loon (coördinatie 020-869608), Dirk Moerbeek (lay-out), Arnold Veen (distributie)

advertenties

Enno Ebels (015-141652)

vogellijn

01720-38100

abonnementen

Per jaar f 30 (Nederland) of BF 550 (België en Luxemburg). Overige landen f 40. Postbank 41 48 343 ten name van Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam. Bankrekening 54 93 32 065 van de ABN bank (Amsterdam) ten name van Dutch Birding Association, Amsterdam. Postrekening België 000-1592468-19 ten name van Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam.

Voorinlichtingen, abonnementen, adreswijzigingen en klachten kan men zich richten tot: Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam.

Dutch Birding is het driemaandelijks tijdschrift van de Dutch Birding Association. Het publiceert artikelen en mededelingen over de morfologie, verspreiding en verplaatsing van vogels in Nederland en België en elders in het Palearctisch gebied. Het publiceert ook mededelingen over het gedrag van vogels. De Dutch Birding Association deelt de verantwoordelijkheid voor de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna.

© Stichting Dutch Birding Association 1988. Het copyright van de foto's en tekeningen blijft bij de fotografen en tekenaars. ISSN 0167-2828.

An introduction to BIRD WATCHING magazine

Bird Watching is on sale every month and presents the latest news from the bird watching world. There are guides and information on Britain and Europe's best bird watching haunts and superb identification articles featuring top quality drawings and photographs in colour.

Our blend of news and features appeals to bird watchers and nature lovers, experts and beginners alike.

Fill in the coupon below and send it to us and we will send you a FREE sample issue worth £1.20!

Send to: Bird Watching Marketing Department, Bretton Court, Bretton, Peterborough, Cambridgeshire, PE3 8DZ, England.

Please send me a FREE issue of Bird Watching:

Name

Address

.....

..... Post code

BIRD
WATCHING

WOLF TRAIL

Het nieuwe
winterprogramma met:
Ornithologische reizen
Natuurreizen
Stadsreizen
Avontuurlijke wintersport
en
Expedities
Gratis brochure:
070 - 808464

*Hier had uw
advertentie
kunnen
staan*

Inlichtingen:

Enno Ebels
015-141652

redactie

René Pop
Gerald Oreef
Dirk Moerbeek
André van Loon
Tom van der Have
Hans Scheekerman
Arnoud van den Berg
Edward van IJzendoorn

DUTCH BIRDING

Dokumentatie, herkenning en voorkomen
van schaarse en zeldzame vogels.
Sublieme foto's. Actueel. Inter-
nationaal. Fraai uitgevoerd.

VRAAG vóór 1 december een
PROEFNUMMER aan door
de bon of een brief(kaart)
te sturen naar Dutch Birding,
Postbus 5611
1007 AP Amsterdam.

Ik ontvang graag een proefnummer

naam & adres:

.....

.....

.....

BEVER ZWERFSPORT

Lichtgewicht kampeer-, kano-, bergsport-, winter- sport- en expeditie- specialist.

Enorme sortering: Lichtgewicht tenten - 800 m² permanente tentenshow in Den Haag - Slaapzakken met hoge dons- kwaliteit of synthetische vulling. Windjacks, broeken, regen- warmte- kleding ski/langlaufkleding - de grootste Tenson-kollektie van Nederl. - Ski's en skiverhuur. Berg(wandel)schoenen, Fietstassen, etc. etc.

Den Haag
Rotterdam

Calandplein 4, 070-883700
Adm. de Ruyterweg 35

Utrecht
Arnhem

Balijelaan 12
Utrechtsestr. 5

Katambous
op aanv.

WOLF TRAIL Avontuurlijke reizen

Aktieve vakanties, Natuurreizen o.a naar Spitsbergen, Corsica, Ardennen, Canada, Island, Kreta. etc. Tourski/langl. tochten. Progr. 1988 op aanv. Den Haag Calandpl. 4, 070-808464 of ANVR reisburo

BEVER BOEK & KAART

Landkaarten reisgidsen, klimgidsen, reisboeken, tijdschriften, etc. Den Haag Calandpl. 4, 070-885839. (boekenhoek in filialen)

BIRDQUEST

MARK BEAMAN
STEVE MADGE
NIGEL REDMAN
IAIN ROBERTSON

'First in the Field'

Birdquest offer the discerning birdwatcher exciting, friendly, small-group holidays arranged and guided by professionals. Come with us and see why Birdquest are 'First in the Field'.

BIRDWATCHING HOLIDAYS 1989

ARGENTINA ● AUSTRALIA ● BORNEO & THE MALAY PENINSULA ● BRAZIL
COSTA RICA ● ECUADOR ● ETHIOPIA ● EASTERN SIBERIA
THE GALAPAGOS ● HUNGARY ● ISRAEL ● KENYA ● MADAGASCAR
MONGOLIA ● MOROCCO ● NAMIBIA ● THE CAPE & NATAL ● NEW GUINEA
NORTHERN INDIA ● PERU ● POLAND ● SIKKIM, DARJEELING & ASSAM
SOUTHERN INDIA & THE ANDAMANS ● THAILAND ● TURKEY
TURKESTAN & THE CAUCASUS ● VENEZUELA ● YEMEN
ZIMBABWE & THE OKAVANGO

For our brochure please contact: BIRDQUEST Ltd.,
Two Jays, Kemple End, Birdy Brow, Stonyhurst
Lancashire BB6 9QY, UK. Tel: 025486 317

Gespecialiseerd in ornithologie

Wristers

**Academische Boekhandel
en Antiquariaat**

WRISTERS

Guldenstraat 20 (Grote Markt)
9712 CE Groningen.
Tel. 050-185218

NIEUW prentbriefkaarten
van schilderijen van zeldzame vogels

7 kaarten met z/w-afbeeldingen van
grauwe fitis, bosgors, blauwvleugeltaling,
amerikaanse gestreepte strandloper,
rairelger, steppenarend en kleine grijze
strandloper in een met smyrna ijsvogel
en roodkeelstrandloper geïllustreerde
omslag.

Dit mapje is te bestellen door fl.6,50
over te maken op giro 992884 t.n.v.
E. van Ommen, Verl. Frederikstraat 31,
9724 ND Groningen.

THE
QUARTERLY
ORNITHOLOGICAL
JOURNAL

ALAUDA

The French ornithological journal *Alauda* contains scientific papers on the study of wild birds concerned with their anatomy, ethology, feeding, moult, reproduction, migration, population dynamics, vocal behaviour etc.

Coverage is worldwide but mainly western Palaearctic and particularly French and West African. Papers have an English summary. There is a selected review of recent ornithological literature.

Copies of most back numbers are in stock and can be supplied on request.

AN ANNUAL SUBSCRIPTION of 250 FF, entitles a private member to four copies of ALAUDA. Institutional subscription 280 FF. ALSO AVAILABLE: Sound recordings of some of the more difficult West African birds — A set of 10 LP records (specially produced by ALAUDA) and accompanying notes - 500 FF.

If interested please contact:
The Secretary, Alauda, Ecole Normale Supérieure, 46 rue d'Ulm, F-75230 PARIS Cedex 05.

Identification of Roseate Tern in juvenile plumage

Killian Mullarney

The North Atlantic population of Roseate Tern *Sterna dougallii* has suffered a catastrophic decline in recent years, reinforcing its dubious distinction as one of Europe's rarest and most threatened breeding seabirds. The paucity of published descriptions, photographs and reliable drawings of juvenile Roseate is largely due to the species' restricted breeding range in the Holarctic compared with Common Tern *S hirundo* and Arctic Tern *S paradisaea*.

Grant & Scott (1969) were the first who tackled the problem of field identification of juvenile Common, Arctic and Roseate Tern. Bundy (1974) supplemented the original paper with additional observations of juvenile Arctic. The texts in Cramp (1985) provide further helpful instruction but the plates fail to reflect any more than the artist's remote acquaintance with the species.

I have had the opportunity to become very familiar with juvenile Roseate Tern at two small colonies in Ireland and subsequently amongst large autumn concentrations where juvenile Common, Arctic and Roseate Terns can be seen side by side. My observations concur with those of Grant & Scott but in the light of greater awareness of the normal variations in appearance exhibited by Common and Arctic I feel it may be helpful to discuss juvenile Roseate in the same context. My familiarity with juvenile Roseate does not extend to birds in more advanced stages of moult into first-winter plumage; Roseates tend to depart from Ireland very suddenly around mid-September and, of the few birds I have seen later in the month, none has been a first-year at close range.

For a summary of the identification characters of adult Roseate Terns, one is referred to Mullarney (1988).

general appearance

There are subtle differences in structure between Common, Arctic and Roseate Tern in all plumages though these tend to be more obvious in summer adults. Roseate has shorter wings and a longer tail than the others. This is, however, seldom of much use in distinguishing juveniles for Roseates do not acquire a long-tailed look until they are several weeks old. Even then the difference in length

Identification of Roseate Tern in juvenile plumage

from full-grown juveniles of the other species is marginal. The shorter wings and quicker, shallower wing-beats of Roseate may be very useful in picking out adults among mixed-tern flocks. They are, however, of less practical use when it comes to distinguishing juveniles because at that age all three species are inclined to fly in a less confident manner than adults. Both Common and Roseate are noticeably longer-legged than Arctic. The characteristic long and slender-looking bill of Roseate does not develop in juveniles; in fact, at least up to mid-September (up to the time they migrate), most juvenile Roseates have a medium-length to short,

FIGURE 1 Roseate Tern *Sterna dougallii* (top), Arctic Tern *Sparadisaea* (bottom right) and Common Tern *S hirundo* (bottom left) in juvenile plumage (Killian Mullarney)

Identification of Roseate Tern in juvenile plumage

FIGURE 2 Roseate Tern *Sterna dougallii* (top), Common Tern *Sterna hirundo* (middle) and Arctic Tern *Sterna paradisaea* (bottom) in juvenile plumage (Killian Mullarney)

moderately stout bill. Not surprisingly, I do not consider the subtle structural characteristics of juvenile Roseate to be of primary importance in identification. At best, they can usually be appreciated only by observers already very familiar with the group.

Juvenile plumage is basically very similar in Common, Arctic and Roseate Tern. In the weeks immediately following fledging, juveniles undergo certain gradual changes in appearance due to a combination of wear, moult and developing bare-part colouration. Because of the protracted fledging period in all three species, it is theoretically possible to encounter almost the full range of variation at any time in the autumn. Depending upon circumstances, difficulty is as likely in distinguishing Arctic and Roseate Tern as it is with Common and Roseate. Provided reasonable views, the identification of most juvenile Common, Arctic and Roseate Terns should present little difficulty.

The most useful clues to identification will be derived from careful consideration of 1 the extent of black on head, 2 pattern of markings on upperparts, 3 width of white edge on folded wing-tip, 4 pattern of upperwing, underwing and tail in flight and 5 colour of bare parts.

head

At moderate to long range, the forehead, lore, crown and nape in Roseate Tern appear entirely dark except for a small pale spot above and in front of the eye. At closer range, the cap is less uniform: only the proximal lore and side of head are intensely blackish, the forehead is washed greyish- or buffish-brown, the fore-crown is rather coarsely streaked and the hindcrown- and nape-feathers are finely tipped pale grey or buff, giving a delicately variegated pattern. An irregular pale patch often develops in the centre of the hindcrown, most obvious when birds are preening.

In the occasional extremely dark juvenile Common Tern, the forehead may be so intensely suffused with gingery-buff or even greyish, as to suggest the 'full-capped' look of Roseate Tern (plate 82). Still, even in these birds, and also in dark Arctic Terns, the black on the lore is restricted to just in front of the eye whereas in most Roseates the lore patch is much larger, extending down to reach the gapecrease and forward almost half-way to the bill where it merges with the more or less greyish forehead. Close views may be necessary to determine the true extent of the black on the lore which otherwise is prone to looking darker than it actually is. This applies equally to atypically dark Commons and typical Roseates, the latter often appearing completely black between the eye and bill.

A small proportion of Roseate Terns have a much less extensive dark head pattern than on average. Extreme examples (plate 79), which are not exceptionally rare, may have a pure white forehead and forecrown as early as the second week of August when they have barely fledged. By mid-September most juveniles have attained a white forehead through loss of dark feather-tips or moult.

The lower border of the blackish ear-coverts tends to be more obviously pointed in Roseate Tern than in the majority of Common and Arctic Terns but the feature is by no means exclusive to Roseate.

Identification of Roseate Tern in juvenile plumage

77-78 Roseate Terns *Sterna dougallii* in juvenile plumage, Ireland, August 1984
(Killian Mullarney)

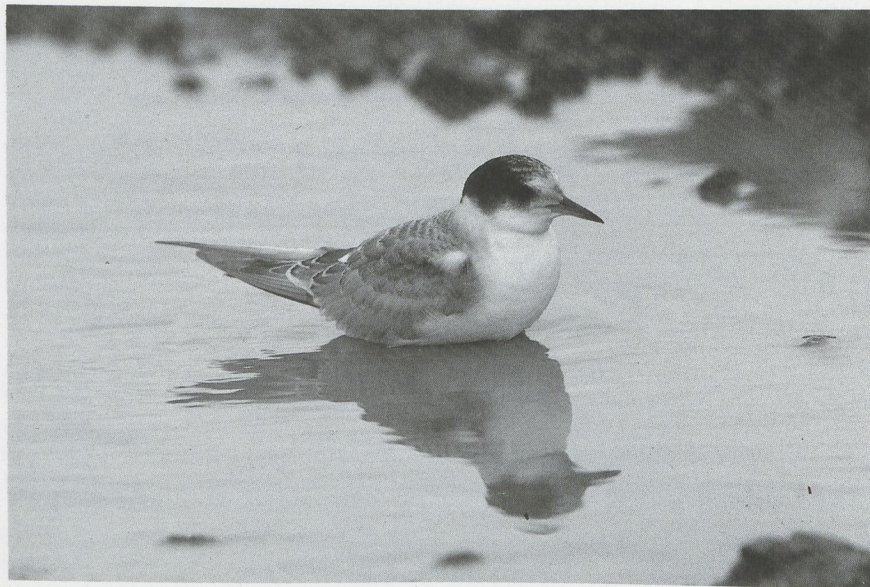

Identification of Roseate Tern in juvenile plumage

79 Roseate Tern *Sterna dougallii* in juvenile plumage, Ireland, August 1984 (Killian Mullarney)

80 Arctic Tern *Sterna paradisaea* in juvenile plumage, Iceland, August 1985 (René Pop)

81 Common Tern *Sterna hirundo* in juvenile plumage, Ireland, August 1984 (Killian Mullarney)
82 Common Tern *Sterna hirundo* in juvenile plumage, Ireland, July 1983 (Killian Mullarney)

upperparts and tertials

The upperparts of Roseate Tern are very coarsely patterned, the markings being especially bold on the scapulars, tertials and innermost greater coverts. The pattern is often particularly well marked on the tertials and may be visible at long range. The precise pattern is variable but most often consists of a broad irregular dark subterminal crescent and a more or less pronounced wedge-shaped shaft-streak which, in the larger scapulars, often broadens into a complete or partial bar across the middle of the feather. The base of the feather tends towards pale grey, the feather-fringe and the pale area within the dark subterminal crescent

Identification of Roseate Tern in juvenile plumage

83-84 Roseate Terns *Sterna dougallii* in juvenile plumage, Ireland, August 1984
(Killian Mullarney)

being washed golden-buff. In some birds, the dark markings on the upperparts are vaguely defined, with dark freckling pervading the buff parts of the feather and reducing the clarity of the overall pattern (plate 78). At the other extreme, there are birds with very pale upperparts due to less extensive dark markings within the feathers. All variations can be seen in very young birds in early August and are, therefore, unlikely to represent the effects of excessive wear or bleaching.

Most Common and Arctic Terns have much less coarsely patterned upperparts than Roseate but small numbers of both have similarly bold dark subterminal markings on the scapulars, tertials and greater coverts. At first glance, such birds may prompt thoughts of Roseate, particularly if one is standing alongside more typically plain birds. However, careful inspection of the larger scapulars will always reveal the absence of the wedge-shaped shaft-streak and irregular submarginal bar shown by most Roseates.

Like Common Tern, Roseate has a diffuse grey centre to the rump and uppertail-coverts. On Arctic, rump and uppertail-coverts are pure white.

underparts

The underparts in juvenile Roseate Tern are white. In fresh plumage, the side of neck and breast are often washed pale buff and finely vermiculated with dark grey.

wing

In the majority of juvenile Roseate Terns, the folded wing is plainer than the coarsely patterned scapulars, the coverts being predominantly pale grey. The median and lesser coverts are faintly buff-tipped, often with fine greyish or blackish subterminal freckling. In dark birds, the freckling is concentrated and forms prominent diffuse bands across the coverts. The leading rows of lesser coverts are dusky, forming a narrow dark bar, often just visible but seldom obvious while the bird is at rest. As in Common and Arctic Tern, the markings on the innermost greater coverts mirror those of the scapulars and tertials; thus, in Roseate, the dark subterminal crescent is usually much more extensive than in Common or

85 Roseate Tern *Sterna dougallii* in juvenile plumage, Ireland, August 1984
(Killian Mullarney)

Arctic, often forming an extended V on the inner two feathers; many also show a fine dark shaft-streak on the innermost greater coverts.

In Common and Arctic Tern, the pattern of the folded wing is similarly variable, being virtually plain in some and strongly marked in others. Common usually starts out with deep ginger-tipped coverts but this colour wears off within a few weeks of fledging and the coverts become plain pale grey with faintly lighter tips. The coverts of Arctic are seldom strongly marked but they may show a fine greyish shaft-streak and subterminal crescent. A small proportion of birds of both species may show pronounced dark markings on the tertials and inner greater coverts, suggestive of Roseate. Almost always, however, the dark subterminal crescent on the innermost greater coverts is confined to the tip and does not form the extended V characteristic of Roseate. The single exception I have encountered was an Arctic with Vs that extended approximately half the length of the innermost two coverts.

folded wing-tip

There is a noticeable difference between Roseate Tern and the other two species in the visible extent of white on the primary tips of the folded wing. In Roseate, the primary tips are edged white, very narrowly on the outer webs and at the tips but broadly on the inner webs. They form a prominent white border on the upper edge of the closed wing-tip, often clearly visible even on distant birds. The border is always very thin on Common Tern, approximately intermediate in width on Arctic Tern, and on both species ends short of the extreme wing-tip.

tail

The uppertail in juvenile Roseate Tern is predominantly pale grey, all rectrices being narrowly edged and broadly tipped white, with a variable, usually incomplete, subterminal crescent or V. The outer webs of the second and third rectrices are a shade darker but the outermost rectrix is almost entirely white (most birds show a small dark spot near the tip of the shaft). While it may require optimum views to discern this diagnostic feature in the field, it is often not so difficult to see that the outer edges of the tail are dark in Common and Arctic Tern.

bare parts

Prior to fledging, the bill in juvenile Roseate Tern is mainly greyish-pink but it rapidly becomes all black. Some birds retain a short grey line on the cutting edges but there is never any bright red or orange on the bill. The legs are mostly blackish but often tinged dusky vinous-pink above the tarsus and on the webs. By mid-September, some birds are showing signs of change to the brighter legs of first-winter with the development of conspicuous fleshy patches on the front of the legs above the tarsus. Fully developed first-winters are described as having legs pale orange (Géroudet 1965) or orange-red (Cramp).

Juvenile Arctic Tern has obvious red or orange at the base of the bill and pinkish or reddish legs to begin with but both bill and legs darken soon after fledging and look dark in the field.

Juvenile Common Tern starts out with a mostly orange, orange-yellow or yellowish-flesh bill, the culmen and tip being dark. The change to mostly blackish bill of first-winter is much more gradual than in Arctic and most juveniles Commons retain extensive orange on the lower mandible up to the time they migrate. The legs remain pinkish, orange or red throughout the autumn.

flight identification

In flight, as when at rest, juvenile Roseate Tern bears a striking resemblance to small juvenile Sandwich Tern *S. sandvicensis*. There is usually more obvious contrast between the dark 'saddle' and pale upperwing than in either Common or Arctic Tern but this can be matched by occasional dark examples of the latter two species. The upperwing pattern is basically similar to Common, having, unlike Arctic, a fairly distinct subterminal dark secondary bar. The coverts often look rather patchy, not as distinctly zoned into two tones as in Common, nor evenly graduated in tone as in Arctic. The dark bar on the lesser coverts is variable but typically is much less prominent than on Common, being narrower and tending to merge into pale grey on the inner arm. The coarsely patterned innermost greater coverts may form a distinct isolated dark patch, and there is often a diffuse whitish spot just inside the bend of the wing (formed by white bases to the outer median coverts). The white trailing edge of the wing continues all the way out to the tip but is very thin at the tips of the outer primaries. It may be a prominent field mark in some circumstances, for example when viewed against a dark background, but, although reminiscent of the white border to the wing of adult Little Gull *Larus minutus*, it is never as prominent as on that species. The distinctive dark subterminal markings on the underside of the outer primaries can often be more easily discerned than the thin white border. Unlike Common and Arctic, Roseate does not have a prominent long dark line bordering the trailing edge of the outerwing. In normal flight views, the visible extent of dark at the wing-tip is comparatively restricted, being concentrated in a narrow line subterminally on the outer three to five primaries and inside the shaft of the outermost. The more splayed the primaries, the more dark is revealed, in the form of wedge-shaped darts bordering the inside of the shafts of the outer five primaries.

voice

The call of Roseate Tern can be a surprisingly helpful means of detecting its presence amongst large mixed-tern flocks. Newly fledged juveniles may persistently utter a begging throaty *k-r-r-rillee* reminiscent of Sandwich Tern but it seems to take some weeks to develop a stronger voice reminiscent of the adults'. I have noted the call of juveniles which have left the colony as a distinctly disyllabic *chuwill* similar to but slightly softer than the incisive, guttural *cherr-vrick* of adults.

moult

Roseate Tern commences post-juvenile moult earlier than Common and Arctic Terns. Whereas the latter two generally do not start moulting until they are in their winter quarters, the majority of juvenile Roseates are in a more or less advanced stage of post-juvenile moult by the time they depart from Ireland, around mid-September. By this time, many Roseates have acquired a white forehead, and a variable number of juvenile mantle-feathers and scapulars have been replaced with plain pale grey feathers. A few juveniles may even acquire new median coverts but, as yet, I have not been able to confirm this.

juvenile Sandwich Tern

Finally, but most importantly, I must draw attention to the remarkable similarity between juvenile Roseate and juvenile Sandwich Tern. Apart from Roseates being substantially smaller, their resemblance to juvenile Sandwich Tern in flight, as well as at rest, is often more striking than their similarity to either Common or

86 Sandwich Tern *Sterna sandvicensis* in juvenile plumage, the Netherlands, August 1987
(Arnoud B van den Berg)

Arctic. Like Sandwich, the sooty cap extends over most of the forehead; the upperparts and tertials are coarsely patterned, and the bill and legs are blackish. At times, even the head shape is reminiscent of Sandwich, the angular outline of the nape vaguely suggesting the blunt crest of Sandwich. In spite of the remarkable similarity, any mistake between the two is unlikely to last long; Sandwich is larger and in flight shows obvious dark 'corners' to the tail.

acknowledgements

It was not until 1982 that I began to look carefully for, and at, juvenile Roseate Terns. It might have been much later had it not been for Per Alström, whose enthusiasm and knowledge of tern identification provided me with the initial stimulus to take a more critical look at Roseates. I thank Per for getting me started on such an immensely rewarding species. I thank Lars Jonsson for his very helpful written and verbal thoughts on certain aspects of tern identification, and for providing me with very useful photographs. I thank Paul Doherty and Lars Svenson for providing me with invaluable reference material. As always, the staff at the National Museum, Dublin, Ireland, were very helpful. I am especially grateful to Peter Grant for his encouragement throughout the preparation of this paper and for many improvements he made to a first draft. I thank Máire and Oliver Mullarney for typing the manuscript when they had many other things to do.

samenvatting

HERKENNING VAN DOUGALLS STERN IN JUVENIEL KLEED In dit artikel worden de veldkenmerken van juveniele Dougalls Stern *Sterna dougallii* beschreven en vergeleken met die van Visdief *S hirundo*, Noordse Stern *S paradisaea* en Grote Stern *S sandvicensis* in juveniel kleed. Kenmerken van juveniele Dougalls Stern zijn 1 uitgebreide donkere kopkap met veel zwartachtige tekening op de teugel en soms op het voorhoofd, 2 zwaar getekende bovendelen, met name schouderveren, tertials en binnenste grote dekveren, met wigvormige donkere schachtstreep en onregelmatige donkere subterminale band, 3 complete witte zomen aan de toppen der handpennen, verbredend op de binnenvlaggen en in zit een opvallende witte bovenrand vormend aan de vleugeltop, 4 relatief weinig zwart op de toppen der handpennen in vlucht, 5 vrij duidelijke subterminale donkere armpenbaan, 6 staart met vrijwel geheel witte buitenste pennen, 7 doorgaans zeer donkere, zwartachtige snavel en poten en 8 (na het verlaten van de kolonie) tweetonige roep *tsjuwill*. In tegenstelling tot Noordse Stern en Visdief verkeren juveniele Dougalls Sterns tegen de tijd dat zij naar de overwinteringsgebieden vertrekken meestal in een gevorderde staat van rui naar het eerste winterkleed, met lichter voorhoofd en lichtgrijze veren op de bovendelen.

references

- Bundy, G 1974. Identification of juvenile Arctic Terns. *Br Birds* 67: 246-247.
Cramp, S 1985. *The birds of the western Palearctic* 4. Oxford.
Géroutet, P 1965. *Water-birds with webbed feet*. Poole.
Grant, P J & Scott, R E 1969. Field identification of juvenile Common, Arctic and Roseate Terns. *Br Birds* 62: 297-299.
Mullarney, K 1988. Identification of adult Roseate Tern. *Dutch Birding* 10: 136-137.

*Killian Mullarney, Redshire House, Redshire Road,
Murrin town, County Wexford, Ireland*

Dougalls Stern hybridiserend met Visdief op Hooge Platen in 1982-85

René Bijersbergen

De Hooge Platen in de Westerschelde, 4 km ten oosten van Breskens Z, vormen de broedplaats van 100-en Visdieven *Sterna hirundo* en Dwergsterns *S albigrons*. Sedert het eind van de jaren 70 ben ik hier werkzaam als bewaker. Gedurende vier broedseizoenen van 1982 tot en met 1985 nam ik op de Bol van de Hooge Platen een Dougalls Stern *S dougallii* waar. In 1982 en 1984 was de vogel gepaard met een Visdief en vond een gemengd broedgeval plaats. In 1982 werd een nest aangetroffen met een kuiken en een ei, en in 1984 een vliegvlug jong.

De Dougalls Stern werd de eerste maal en ook nadien veelal opgemerkt door een nasaal *aahk aahk*, geheel verschillend van de roep van Visdief en andere mij bekende sternsoorten. De vogel bevond zich meestal in gezelschap van Visdieven en had hetzelfde formaat. Boven- en onderdelen en vleugels waren veel witter dan bij een Visdief. Dit viel vooral op in vlucht waardoor hij zelfs op vrij grote afstand gemakkelijk tussen de grijze Visdieven was te herkennen. In vergelijking met deze was de vleugelslag ondiep en waren de vleugels korter en breder waardoor de vlucht enigszins deed denken aan die van een jonge stern. De buitenste

87 Dougalls Stern *Sterna dougallii*, Hooge Platen, Zeeland, juli 1982 (René Bijersbergen)

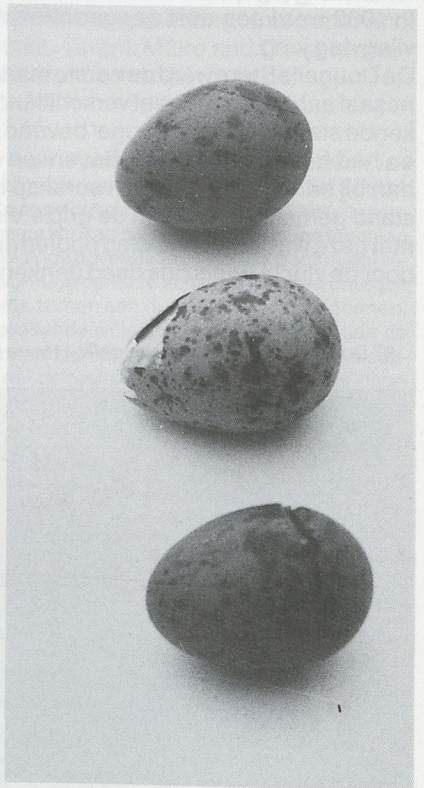

staartpennen leken niet zo opvallend lang als verwacht. De snavel was minstens zo lang als die van een Visdief en was (in juli) voor driekwart zwart en alleen aan de basis rood. De betrekkelijk lange poten waren helder rood. Naast de meestal geuite *aahk*-roep werd soms een opvallend helder *tsju-wit* gehoord, enigszins gelijkend op de roep van de Zwarte Ruiter *Tringa erythropus* en zeer verschillend van andere sternsoorten.

Hieronder volgt in chronologische volgorde een samenvatting van de belangrijkste waarnemingen die deels vanuit een schuilhut werden verricht. Om verstoring van deze belangrijke broedplaats voor steltlopers en sterns te voorkomen werd bekendmaking van de verblijfplaats van de Dougalls Stern op de Bol tussen 100-en nesten en jonge vogels tot een minimum beperkt. Voor een uitvoeriger verslag zij verwezen naar 't *Duumpje* 12(3): 5-6, 1986.

1982 De Dougalls Stern werd waargenomen van 20 tot en met 29 juli. Op 21 juli landde de vogel voortdurend op dezelfde plaats bij een rijshoutscherm en verdween lopend tussen de takken. Afvliegen gebeurde opvallend en de vogel keerde steeds na c 45 minuten terug. Tweemaal werd gezien dat de vogel met een zandspiering wegvloog waarbij de *tsju-wit*-roep werd geuit. Rondom scharrelende kuikens van Visdieven werden soms in de snavel genomen en verwijderd. Verder werd geen agressief gedrag tegenover Visdieven waargenomen. Bij verstoring door meeuwen of een vliegtuig vloog de Dougalls in tegenstelling tot de Visdieven niet op maar liep tussen de takken vandaan naar een verhoging waar de omgeving met gestrekte hals werd geïnspecteerd. Op de plaats waar de Dougalls steeds verdween, trof ik een nest aan met een ei en een kuiken. Het ei week duidelijk af van dat van een Visdief: het was meer peervormig, ongeveer als het ei van een plevier maar niet zo breed aan de stompe kant. In tegenstelling tot de eieren van Dwergstern, Visdief, Grote Stern *Sandvicensis* en Kokmeeuw *Larus ridibundus* vertoonde het ei overal kleine spikkels en was er geen concentratie van spikkels aan de stompe kant. Voorts viel op dat het nest nogal lag ingebouwd tussen allerlei takken, ook overhangende, waardoor de vogel alleen bukkend het nest kon bereiken. De Dougalls bleek gepaard te zijn met een Visdief. Op 29 juli bleek het kuiken flink gegroeid en het was zeer mobiel. De Dougalls zocht soms meer dan een kwartier naar het jong met een zandspiering in de snavel, steeds *tsju-wit* roepend.

88 Eieren van Dougalls Stern *Sterna dougallii* (midden) en Visdief *S hirundo*, Hooge Platen, Zeeland, juli 1982 (René Bijersbergen)

1983 Op 30 april werd een hoog overvliegende en roepende Dougalls Stern waargenomen. Verdere waarnemingen werden gedaan van 19 tot en met 26 juli. Op 19 juli werd een poging tot balts met een Visdief gezien; vliegend met snelle vleugelslag onder het uiten van een krassende en snel herhaald *erret*, enigszins gelijkend op de roep van een Grote Stern. De vogel probeerde te landen in de duintjes maar werd telkens verjaagd door de Visdieven. Op 26 juli probeerde de Dougalls vele malen te landen op een vaste plaats in de duintjes maar werd telkens verdreven door Visdieven. De *tsju-wit*-roep werd weer vaak geuit, zowel in vlucht als op de grond. De vogel reageerde op adulte Visdieven met opgeheven staart en iets afgehoude vleugels. Eenmaal krabde de vogel een kuiltje en ging zitten. Een nest werd niet gevonden.

discussie

Gezien het uiterlijk van het ei en het gedrag van de Dougalls Stern betrof het in alle jaren een vrouwtje. Vermoedelijk was steeds sprake van dezelfde vogel. Aansluitend op de waarnemingen in 1984 werd in september-oktober te Vlissingen Z, op 6 km afstand van de Hooge Platen, een adulte Dougalls gezien die een jong met hybride kenmerken voerde (Mullarney 1988, Walhout 1988). Zeer waarschijnlijk waren dit dezelfde vogels als die op de Hooge Platen.

Dit waren de eerste gemengde broedgevallen van een Dougalls Stern met een Visdief in Nederland. Dergelijke gemengde paren zijn buiten Nederland reeds eerder vastgesteld, onder meer in Het Zwin Wvl. Ook gedurende de broedseizoenen van 1982 tot en met 1984 bevond zich hier een gemengd paar waarvan het broedsucces echter niet goed bekend werd. Een 'normaal' broedgeval van de Dougalls Stern werd nog niet in Nederland vastgesteld.

summary

ROSEATE TERN HYBRIDIZING WITH COMMON TERN ON HOOGE PLATEN IN 1982-85 During the breeding seasons of 1982-85, a female Roseate Tern *Sterna dougallii* was present on the Hooge Platen in the Westerschelde, Zeeland. In 1982 and 1984, it hybridized with a Common Tern *S hirundo*; in 1982, a nest was found containing a chick and an egg showing characters of that of Roseate Tern. In 1984, one chick was raised; most probably, parent and young were subsequently seen at Vlissingen, Zeeland, in autumn 1984. This was the first instance of hybridization of Roseate and Common Tern, and also the first nesting record of Roseate in the Netherlands.

verwijzingen

Mullarney, K 1988. Identification of a hybrid Roseate x Common Tern. *Dutch Birding* 10: 133-135.
Walhout, J 1988. Dougalls Stern met hybride juveniel te Vlissingen in september-oktober 1984. *Dutch Birding* 10: 124-127.

René Bijersbergen, Millianostraat 28, 4511 HM Breskens

Dougalls Stern met hybride juveniel te Vlissingen in september-oktober 1984

Jaco Walhout

Op 8 september 1984, omstreeks 12:00, ontdekte ik een adulte Dougalls Stern *Sterna dougallii* in zomerkleed in de haven van Vlissingen Z. Ik kon de vogel ongeveer vijf minuten observeren terwijl deze samen met Visdieven *S hirundo* aan het vissen was. Ik herkende de Dougalls aan zijn zwarte kopkap en zeer lichtgrijze bovendelen, spierwitte onderdelen, het ontbreken van een donkere achterrand aan de handvleugel en de lange geheel zwarte snavel. De Visdieven vertoonden duidelijk donkerdere bovendelen, enigszins grijze onderdelen en een donkere achterrand aan de handvleugel. Door tijdgebrek moest ik spoedig vertrekken en gewaarschuwde vogelaars konden de stern later niet meer terugvinden.

Bijna drie weken later, in de middag van 28 september, zag ik de Dougalls Stern op nagenoeg dezelfde plaats terug. Hij zat op een aanlegsteiger nabij de sluisen te Vlissingen en liet zich van korte afstand bestuderen. De vogel had nu enige witte veertjes op het voorhoofd en een zwartachtig gevlekte vleugelboeg hetgeen wees op het begin van de rui naar het winterkleed. Afgezien van de zeer lichte bovendelen en de spierwitte onderdelen vielen nu ook de oranje-rode poten op die duidelijk langer en helderder van kleur waren dan bij een Visdief. De glanzend witte staart stak nauwelijks voorbij de vleugelpunten uit en was nogal gesleten. Onder bepaalde belichting was een roze gloed op de borst goed te zien. De buitenste vier handpennen waren van boven zwart.

Toen de Dougalls Stern op een gegeven moment ging vissen, at hij het gevangen visje niet op maar bracht het naar een juveniele stern die op de sluismuur luid roepend zat te bedelen. De jonge vogel leek veel op een juveniele Visdief en had een zwartbruine halve kopkap, vrij korte stompe zwartachtige snavel met roestbruine onderbasis en bleekbruine poten. De veren van de bovenzijde en bovenzijde van de vleugel waren zwaar met grijs en bruin getekend en gedeeltelijk zandkleurig en vuilwit omzoomd. De onderdelen waren geheel wit. De slagpennen waren grijs; in vlucht vertoonde de vleugel een witte achterrand en een zwart gevlekte boeg. Stuit en staart waren wit.

89 Dougalls Stern *Sterna dougallii* in adult kleed, Vlissingen, Zeeland, september 1984
(René Pop)

De jonge vogel werd die dag in één uur c 15 maal gevoerd en dook ook regelmatig zelf om een visje te vangen. Hij had daarbij duidelijk minder succes dan de adulte vogel. Vaak bewoog het jong wanneer het op de sluismuur zat langdurig de kop heen en weer en liet daarbij een rauw *krékrékrékrékré* horen, gelijkend op de bedelroep van een juveniele Visdief. De adulte vogel riep vaak een rauw langgerekt *aarrgg* en een opvallend Zwarte Ruiter *Tringa erythropus*-achtig *tjoewiet*. Eenmaal verjoeg de adulte vogel een juveniele Visdief die dicht bij het jong was gaan zitten. Zowel de adulte Dougalls Stern als de juveniele vogel waren niet schuw en lieten zich tot op enkele meters benaderen. Ze bleven nog enkele dagen in de omgeving en werden door 10-tallen vogelaars gezien. Soms waren ze gedurende enige uren verdwenen en foerageerden dan vermoedelijk op de Westerschelde. De vogels werden gefotografeerd en het geluid werd opgenomen (Hazevoet 1985). Op 3 oktober werden ze voor het laatst waargenomen.

determinatie

Na bestudering van foto's bleek dat de juveniele vogel een Dougalls Stern x Visdief moest zijn (Mullarney 1988, *contra* Harrison 1987). De zwaar getekende bovendelen kwamen overeen met die van een juveniele Dougalls terwijl onder andere de tekening van de handpennen en buitenste staartpennen op die van een Visdief paste. Snavel- en pootkleur kwamen eveneens meer overeen met die van een Visdief. Voor een uitvoerige bespreking van de kenmerken van deze hybride zij verwezen naar Mullarney.

90 Dougalls Stern *Sterna dougallii* x Visdief *S hirundo* in juveniel kleed en Dougalls Stern in adult kleed, Vlissingen, Zeeland, september 1984 (René Pop)

herkomst

Sedert 1976 bevond zich ieder jaar (misschien met uitzondering van 1981) een gemengd paar Dougalls Stern x Visdief in Het Zwin Wvl (Burggraeve 1977, van den Berg 1979, Eigenhuis 1979, Lippens & Wille 1986). Ook in 1984 verbleef dit paar aldaar en bracht mogelijk een jong groot (*Dutch Birding* 6: 114, 1984; *Wielewaa*/50: 375, 1984). Bovendien werden in juni en juli 1984 enkele waarnemingen van een Dougalls gemeld bij Breskens Z (*Dutch Birding* 6: 151, 1984). Later bleek dat sedert 1982 jaarlijks een Dougalls was gezien op de Hooge Platen in de Westerschelde, 4 km ten oosten van Breskens en 6 km ten zuiden van de binnenhaven van Vlissingen. In 1982 en 1984 was deze vogel gepaard met een Visdief, en in 1984 werd een vliegvlug jong gezien op 11 september (Bijersbergen 1988). De waarnemingen te Vlissingen sluiten hierop goed aan en het lijkt zeer waarschijnlijk dat het deze vogels waren die te Vlissingen verschenen.

voorkomen

Indien de waarnemingen op de Hooge Platen en te Vlissingen als één geval worden beschouwd, vormden ze het vijfde geval van de Dougalls Stern voor Nederland. De vier vorige gevallen betroffen adulte vogels op 7 juli 1977 en 13 juli 1983 te IJmuiden Nh en op 5 augustus 1978 en 31 mei 1979 te Scheveningen Zh. Een zesde geval betrof een adulte vogel op 6 en 7 juni 1987 te Camperduin Nh (*Dutch Birding* 9: 137, 1987). Alle overige Nederlandse gevallen werden door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna herzien en niet langer aanvaardbaar geacht (Edward van IJzendoorn *in litt*).

summary

ROSEATE TERN WITH HYBRID JUVENILE AT VLISSINGEN IN SEPTEMBER-OCTOBER 1984. On 8 September 1984, an adult Roseate Tern *Sterna dougallii* was seen at Vlissingen, Zeeland. From 28 September to 3 October, at the same locality, the bird was seen feeding a juvenile Roseate Tern x Common Tern *S hirundo*. Both birds were photographed and sound-recorded. Short descriptions are given. Most probably, the juvenile hatched on the Hooge Platen in the Westerschelde, Zeeland, where a female Roseate hybridized with a Common Tern during the summers of 1982 and 1984 and a fledged young had been recorded on 11 September 1984. These observations formed the fifth record of Roseate Tern for the Netherlands. The previous records involved adults staying for a single day in May-August.

verwijzingen

- Bijersbergen, R 1988. Dougalls Stern hybridiserend met Visdief op Hooge Platen in 1982-85. *Dutch Birding* 10: 121-123.
- van den Berg, A B 1979. Dougalls Stern *Sterna dougallii* broedend een paar kilometer buiten Nederland. *Dutch Birding* 1: 21.
- Burggraave, G 1977. Waarnemingen bij een vermoedelijk gemengd broedpaar Dougalls Stern, *Sterna dougallii*, x Visdief, *Sterna hirundo*, te Knokke. *Giervalk* 67: 75-80.
- Eigenhuis, K J 1979. Meer over de Dougalls Stern *Sterna dougallii* in Het Zwin in 1979. *Dutch Birding* 1: 59-60.
- Harrison, P 1987. *Seabirds of the world: a photographic guide*. Londen.
- Hazevoet, C J 1985. *Nederlandse vogels* 6. Cassette. Zeist.
- Lippens, L & Wille, H 1986. *Uitzonderlijke vogels in België en West-Europa* 1. Brussel.
- Mullarney, K 1988. Identification of a Roseate x Common Tern hybrid. *Dutch Birding* 10: 133-135.

Jaco Walhout, Voorborch 62, 4335 AW Middelburg

Geelbrauwgors op Schiermonnikoog in oktober 1982

Harm Vonk † & Edward J van IJzendoorn

Op 19 oktober 1982 waren Harm Vonk en enkele metgezellen, waaronder Holmer Vonk, Marc van der Aa en Jan Brouwer, vogels aan het ringen met behulp van mistnetten in de eendenkooi op Schiermonnikoog Fr. Het was helder weer en er waaide een matige zuidoostelijke wind. Er was 's morgens nog maar weinig gevangen toen even na 11:00 bij een contrôle van de netten, die tussen de

bomen van de kooi stonden opgesteld, een onbekende zangvogel werd aangetroffen. Hij had een levendige koptekening met een witte kruinstreep en gele wenkbrauwstreep. Boven- en onderdelen waren donker gestreept. HV zag dadelijk dat hij met een bijzondere gors te maken had, maar in geen van de veld- en ringersgidsen die hij ter beschikking had stond een afbeelding die leek op die van de gevangen vogel. Uiteindelijk bood na enig zoeken een korte beschrijving in Peterson *et al* (1972) uitkomst. Deze vermeldde een witte kruinstreep en gele wenkbrauwstreep voor Geelbrauwgors *Emberiza chrysophrys*. Alternatieven bleken niet voorhanden. Dit gaf HV en de anderen voldoende moed om de vogel als Geelbrauwgors te determineren. De vogel werd geringd (Arnhem A517561), beschreven en gemeten. Hij werd getoond aan Jan van der Straaten die de vogel fotografeerde, aan Teun Talsma en aan de inderhaast opgetrommelde persfotograaf Bouke Henstra, wiens foto's later in enkele dagbladen verschenen. In het begin van de middag werd de gors tenslotte weer bij de eendenkooi losgelaten.

beschrijving

De beschrijving werd samengesteld aan de hand van de aantekeningen van HV en foto's.

GROOTTE & BOUW Middelgrote gors. Snavel vrij recht met typische gorzenbocht in snijrand; culmen recht. Achternagel sterk gebogen. Duidelijke versmalling in buitenvlag p3-6. Staart iets gevorkt; staartpennen duidelijk gepunt.

KOP Brede witte kruinstreep van basis bovensnavel tot op achterhoofd, doorschoten met kleine zwarte vlekjes. Brede donkere zijkruinstreep van zwarte veren met kastanjebruine zoom, doorlopend tot op achterhoofd. Brede wenkbrauwstreep van snavel tot op achterhoofd, vooraan geel, voorbij oog geleidelijk lichter wordend naar wit op het achterhoofd. Oorstreek kastanjebruin, niet roodbruin zoals bij Dwerggors *E pusilla*, met lichte vlek in achter-bovenhoek en met vooral aan onder- en achterrand zwaar aangezette bruinzwarte omgrenzing. Geen ooring. Brede witachtige aan basis iets vuilgele mondstreep. Vlekkerige zwartachtige baardstreep, naar beneden verbreedend. Keel witachtig met fijne zwartachtige streepjes.

BOVENDELEN Kastanjebruin met zwarte lengtestrepen tot over stuit; centrum mantel meer roodbruin, schouder met onopvallende zwartachtig begrensde lichtere banen.

ONDERDELEN Witachtig. Borst met vage lichtbruine band en fijne zwartachtige strepen. Flank met enig licht kastanjebruin en met vrij

lange bruinzwarte strepen. Onderstaartdekveren enigszins vuilgeel.

VLEUGEL Slagpennen bruinzwart met smalle licht kastanjebruine zoom. Tertiaals met bruinzwart, iets puntig uitlopend centrum en scherp hiervan gescheiden brede licht kastanjebruine zoom. Grote dekveren bruinzwart, binnenste vier met licht kastanjebruine top en buitenrand, overige met witte top en buitenrand. Middelste dekveren bruinzwart met geelwitte rand in tweeën gedeeld door tot rand uitlopend donker centrum. Toppen van grote en middelste dekveren twee opvallende lichte vleugelstrepen vormend.

STAART Middelste pennen olijfbrown, overige bruinzwart; t2-3 met olijfbrown buitenvlag, t4 met kleine lichte vlek aan top, t5 met grotendeels witte buitenvlag en t6 met grotendeels witte binnen- en buitenvlag.

NAAKTE DELEN Iris donker. Bovensnavel donkergrijs langs nok, verder licht grauwoze (hoornkleurig) als ondersnavel. Poot vleeskleurig roze.

BIOMETRIE Vleugellengte 74 mm. Vleugel-

formule: p4 top, p3 = p5. Versmalling buitenvlag aan p3 (20 mm), p4 (19 mm), p5 (15 mm) en p6 (lengte door geleidelijk verloop onbepaald). Snavel (tot bevèdering) 10 mm. Tarsus 20 mm. Achternagel 6 mm.

SLEET Slagpennen en staart ongesleten.

91 Geelbrauwgors *Emberiza chrysophrys*, Schiermonnikoog, Friesland, 19 oktober 1982
(Jan van der Straaten)

determinatie

Het enige probleem bij de determinatie vormde het ontbreken van afbeeldingen van de Geelbrauwgors in de gangbare veldgidsen. Nadat het weinige dat voor deze soort beschreven stond in Peterson *et al*/HV op het juiste spoor bracht, bleek de determinatie later met behulp van onder andere Dement'ev & Gladkov (1969) en Wild Bird Society of Japan (1982) eenvoudig. De forse tweekleurige snavel, witte kruinstreep, zwarte zijkrui, gele wenkbrauwstreep en zwaar donker begrensd oorstreek met lichte druppelvlek vormen een markante koptekening die geen enkele andere gors uit het Palearctische gebied bezit. De Dwerggors verschilt bijvoorbeeld door een rossige krui- en wenkbrauwstreep, minder zwaar begrensd oorstreek, duidelijke lichte oogring en kleinere snavel. Ook de Bosgors *Erustica* mist de gele kleur in de wenkbrauwstreep en heeft alleen een lichte vlek op het achterhoofd, geen kruinstreep en verder onder andere geen zwarte maar kaneelkleurige tekening op de onderdelen. De Tristrams Gors *E tristrami* uit oostelijk Siberië (en nog nooit in Europa vastgesteld) lijkt meer op de Geelbrauwgors, heeft weliswaar een witte kruinstreep maar geen gele doch een witte wenkbrauwstreep en egaal roodbruine stuit en bovenstaart. Tot slot kan nog worden gewezen op mogelijke verwarring met Witkeelgors *Zonotrichia albicollis* en Witkruingors *Z leucophrys* uit Noordamerika. Bij onvolwassen en adulte Witkeelgorzen is het voorste deel van de wenkbrauwstreep geel maar zijn de onderdelen vrijwel ongetekend, evenals bij Witkruingorzen van die leeftijd. Juvenielen van beide soorten missen het geel in de wenkbrauwstreep.

Vanwege de heldere koptekening van de Geelbrauwgors, vooral de witte kruinstreep en het witte achterste deel van de wenkbrauwstreep, was de vogel waarschijnlijk een mannetje. Bij een vrouwtje zouden deze delen bruinachtig getint zijn. Gezien de kleurverschillen tussen de binnenste en buitenste grote dekveren die op twee veergeneraties duiden, de duidelijk puntige staartveren en de grotendeels bruine in plaats van geheel zwarte oordekveren betrof het een eerstejaars vogel (*cf* Busse 1984).

voorkomen

Dement'ev & Gladkov noemen de Geelbrauwgors een zeldzame, weinig verspreide vogel van het centrale deel van de oostelijk Siberische taiga die mogelijk plaatselijk algemener is. Het broedareaal zou zich globaal uitstrekken vanaf het Baikalmee noord- en oostwaarts tot voorbij Jakoetsk, rondom de benedenloop van de Lena en de daarin uitmondende rivieren. De Geelbrauwgors overwintert in oostelijk China vanaf de benedenloop van de Yangtze zuidwaarts maar is zeer zeldzaam in Hongkong (Chalmers 1986). Uit de trektijd is hij bekend uit Korea en als zeldzame gast uit het zuidwestelijk deel van Japan. Wegtrek uit de broedgebieden vindt vermoedelijk plaats in de eerste helft van september, aankomst in de overwinteringsgebieden van september tot in november, vooral in oktober. Van gedrag en leefwijze is verder weinig bekend.

De vangst op Schiermonnikoog betekende het eerste geval van de Geelbrauwgors voor Nederland. Afgezien van een vaag gedateerd Frans geval uit de vorige eeuw is er naast de Nederlandse vangst nog slechts één ander goed gedocumenteerd geval uit Europa: van 12 tot 23 oktober 1980 verbleef een mannetje op Fair Isle, Groot-Brittannië (Kitson & Robertson 1983). Samen met de Rosse Gors *E. rutila* behoort de Geelbrauwgors tot de meest oostelijk broedende zangvogels die ooit in westelijk Europa zijn aangetroffen.

dankzegging

Voor het verstrekken van gegevens en foto's is in de eerste plaats dank verschuldigd aan Wil Vonk, weduwe van Harm Vonk, en verder aan Marc van der Aa, Bouke Henstra en Teun Talsma.

summary

YELLOW-BROWED BUNTING ON SCHIERMONNIKOOG IN OCTOBER 1982 On 19 October 1982, a Yellow-browed Bunting *Emberiza chrysophrys* was trapped, ringed, photographed and released on Schiermonnikoog, Friesland. Because of the white central crown stripe and white rear end of the supercilium it probably concerned a male. Brown ear-coverts, moult contrast in the greater coverts and pointed tips to the rectrices indicated that it was a first-year bird. This was the first record of Yellow-browed Bunting for the Netherlands and the second properly documented record for the western Palearctic. The first was from 12 to 23 October 1980 on Fair Isle, Great Britain.

verwijzingen

- Busse, P 1984. Key to sexing and ageing of European Passerines. *Beiträge zur Naturkd Nieders* 37: Sonderheft.
- Chalmers, M L 1986. *Annotated checklist of the birds of Hong Kong*. Vierde druk. Hongkong.
- Dement'ev, G P & Gladkov, N A 1969. *Birds of the Soviet Union* 5. Jeruzalem.
- Kitson, A R & Robertson I S 1983. Yellow-browed Bunting: new to Britain and Ireland. *Br Birds* 76: 217-225.
- Peterson, R T, Mountfort, G & Hollom, P A D 1972. *Petersons Vogelgids*. Twaalfde druk. Amsterdam.
- Wild Bird Society of Japan 1982. *A field guide to the birds of Japan*. Tokyo.

mystery photographs

92 Buzzard *Buteo buteo*, Sweden, September 1985 (H Koks) 93 Honey Buzzard *Pernis apivorus*, Spain, September 1980 (H Koks)

28 Few readers will have had difficulty in recognizing last issue's mystery bird as a medium-sized dark raptor. For obvious reasons the bird in question is not a kite *Milvus*, harrier *Circus* or Booted Eagle *Hieraaetus pennatus*. Even Long-legged Buzzard *Buteo rufinus* and Rough-legged Buzzard *B lagopus* can be safely ruled out; the former by markings on (not uniformly coloured) head, breast and underwing coverts, the latter by the tail barring. The picture is indeed an example of the classical identification problem of Buzzard *B buteo* versus Honey Buzzard *Pernis apivorus*. This problem is well-understood and, if good views are obtained (as in our case), identification should not be too difficult. The bird is in fact a Buzzard that was photographed by H Koks at Falsterbo, Sweden, in September 1985.

Normally, silhouette features alone can be decisive. Typical Honey Buzzards have their wings slightly longer than Buzzard, with more rounded tips, a well-protruding head and a longer tail. In adults, the neck is usually slim but juveniles can have a rather thick neck, making the head look like that of Buzzard. In addition, juveniles often show a 'bulgy' trailing edge to the secondaries, causing the

mystery photographs

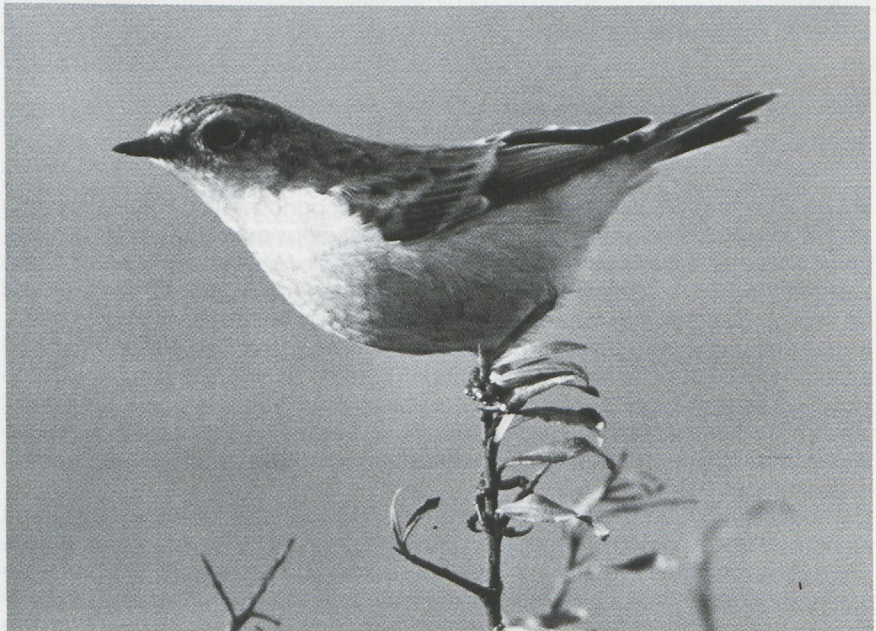
inner wing to be broader than the outer wing. This is obvious in plate 93. Finally, tail shape is a valuable feature. The tail is longer in Honey Buzzard and has convex sides and rounded corners, giving it a slender impression when closed. Buzzard has straight or even concave tail sides and square-cut corners.

Ageing Buzzards is difficult and many birds cannot be aged reliably in the field. Dense barring on breast and belly and a broad clear-cut terminal band to the tail indicate adult plumage. Also on adults, the tail bars tend to be closer to each other. Secondaries show similar tendencies but the difference between adult and juvenile birds is slight and can be difficult to judge on a single individual. Juvenile Buzzards have their breast and belly mottled, with hardly any cross bars. Furthermore, they have an indistinct terminal band to the tail and, on average, a paler iris. Due to individual variation, however, iris colour seems not useful for ageing.

Our mystery bird clearly is a juvenile. Attentive readers will have noticed a pale iris (excluding juvenile Honey Buzzard), strong mottling on breast and belly and lack of clear-cut tail band. Although the latter can be hard to judge on a closed tail, the photograph was taken closely enough to show this feature.

Rolf A de By, Molenstraat 96, 7514 DL Enschede

Mystery photograph 29. Solution in next issue.

mededelingen

Identification of a Roseate x Common Tern hybrid On 8 September 1984, Jaco Walhout discovered an adult Roseate Tern *Sterna dougallii* at the harbour of Vlissingen, Zeeland, the Netherlands. It was not noticed to have been associating with any other terns in particular on that date but on 28 September the same bird was relocated in a different part of the harbour and it soon became evident that it was feeding a juvenile tern. The two birds remained in the area up to 3 October but not once was the juvenile seen to be fed or attended by any other tern than the adult Roseate (Walhout 1988).

At the request of the editors of *Dutch Birding*, I have examined a series of excellent photographs of the juvenile bird to prepare this note on its identification. The bird is clearly not a typical juvenile Roseate Tern though it shows some features characteristic of that species. In many respects, it bears a closer resemblance to variations that occur among juvenile Common Terns *S hirundo*.

Regrettably, a colour photograph of this bird was chosen to illustrate juvenile Roseate Tern in *Seabirds of the world: a photographic guide* (Harrison 1987). The error was further compounded by the subsequent provision of an errata slip amending the caption to read Common Tern. It seems that neither caption is entirely incorrect, for there is considerable evidence that the Vlissingen tern is a Roseate x Common Tern hybrid. The following analysis is based on careful examination of photographs. Plumage patterns and bare-part colouration are compared with those of juvenile Roseate, Common and Arctic Terns *S paradisaea*, discussed in more detail in Mullarney (1988).

94 Roseate Tern *Sterna dougallii* x Common Tern *S hirundo* in juvenile plumage, Vlissingen, Zeeland, September 1984 (René Pop)

Unlike either of the suspected parent species in typical juvenile plumage, the Vlissingen tern shows remarkably little solid dark on the head. Even the side of the head behind the eye, normally uniformly blackish in both species, is pervaded by delicate pale tips. Most Roseates show more extensive dark on the head, especially in front of the eye. The thin pale crescents above and below the eye are not unusual in Common Tern, but Roseate very rarely shows these to such a marked degree.

The boldly patterned upperparts provide the most obvious indication of Roseate parentage. The precise pattern of dark markings on the scapulars, tertials (on the left side especially) and innermost greater coverts is very similar to typical juvenile Roseate. In particular, the extent of internal dark markings on the larger scapulars and innermost greater coverts is outside the range of variation exhibited by Common Tern.

Examination of the wing-coverts reveals traits of both species; the inner greater coverts are typically Roseate but the effect of neat, almost unbroken thin dark bars across the median and lesser coverts is more reminiscent of Common Tern. Both species commonly lack these markings altogether but even in well-marked Roseates the 'bars' tend to be more diffuse and uneven, forming a less regular pattern than on the Vlissingen bird. In the absence of a clear photograph of the outstretched upperwing, it is probably better to resist any attempt to judge the extent of the dark bar on the lesser coverts; it is often no more obvious in Common Terns at rest.

The width of the white fringes to the inner webs of the primary tips (on the upper surface of the folded wing) is a useful means of distinguishing Roseate and Common Terns. The primary-tip pattern on the Vlissingen bird matches exactly that of Common, in particular the lack of any significant width of white bordering the tips of p1-3. The absence of a broad white border to the upper edge of the closed wing-tip cannot be attributed to abrasion since the feathers are very fresh.

Plate 95 shows that at least the distal parts of the outermost rectrices are dark on the outer webs, as in Common Tern. In Roseate, the outermost tail-feathers are entirely white.

The bill of the Vlissingen tern appears blackish with a hint of dull pinkish along the proximal two-thirds of the cutting edges and a tiny pinkish patch at the base of the lower mandible, apparently the right side only. Roseate Terns develop an all-black bill very soon after fledging and never retain traces of colour into September. The bright orange, red or pale flesh on the bill of juvenile Common Tern gradually darkens throughout the autumn (Cramp 1985) but in my experience there is always an obvious extent of colour at the base up to the time they migrate. The legs of the Vlissingen bird appear deep flesh-coloured, bright in sunlight, dull in shadow. Juvenile Roseate has much darker legs, usually appearing blackish, but some develop fleshy patches above the tarsus by mid-September.

The apparently very fresh condition of the plumage is puzzling because most juvenile terns show obvious signs of wear and fading well before the end of September; perhaps it indicates an unusually late fledging date. The fact that there is no obvious sign of post-juvenile moult having commenced suggests that the Vlis-

95 Roseate Tern *Sterna dougallii* x Common Tern *S hirundo* in juvenile plumage, Vlissingen, Zeeland, September 1984 (Arie de Krijff)

singen bird's moult cycle is more like Common than Roseate. Common Tern generally does not start post-juvenile moult until on the wintering grounds (Cramp) whereas Roseate starts soon after fledging and commonly has replaced many juvenile mantle- and scapular-feathers with fresh, pale grey feathers by mid-September.

In conclusion, the evidence presented in the foregoing analysis of the bird's appearance, coupled with the fact that it was tended by an adult Roseate Tern, points strongly to the likelihood of the Vlissingen tern being a Roseate x Common Tern hybrid. This theory is further supported by the recent disclosure that in the summer of 1984 a female Roseate Tern raised a young in a tern colony in the Westerschelde, Zeeland, only 6 km south of Vlissingen (Bijersbergen 1988).

references

- Bijersbergen, R 1988. Dougalls Stern hybridiserend met Visdief op Hooge Platen in 1982-85. *Dutch Birding* 10: 121-123.
- Cramp, S 1985. *The birds of the western Palearctic* 4. Oxford.
- Harrison, P 1987. *Seabirds of the world: a photographic guide*. London.
- Mullarney, K 1988. Identification of Roseate Tern in juvenile plumage. *Dutch Birding* 10: 109-120.
- Walhout, J 1988. Dougalls Stern met hybride juveniel te Vlissingen in september-oktober 1984. *Dutch Birding* 10: 124-127.

Killian Mullarney, Redshire House, Redshire Road,
Murrin town, County Wexford, Ireland

Identification of adult Roseate Tern In addition to my article on the identification of juvenile Roseate Tern *Sterna dougallii* (Mullarney 1988), it seems worthwhile to spend a few lines on the identification of adults as well. Only a summary of the most useful identification characteristics of adults is given.

Though similar in size to Common Tern *S hirundo*, Roseate Tern is shorter-winged and slightly longer-legged. At rest, the head tends to appear subtly longer and more angular in outline than the head of Common. Also, in summer, the full-grown tail-streamers project well beyond the wing-tips. In flight, the head and neck project more in front of the wings than in Common, contributing to a Sandwich Tern *S sandvicensis*-like front-heavy look in birds which lack the long tail-streamers.

At all times, the most striking feature of adult Roseate Tern is its whiteness. Roseate never has the more or less greyish-washed underparts of Common and Arctic Tern *S paradisaea*. Its upperparts and upperwing too are distinctly paler, pearly grey. In summer, the underparts of most Roseates have a rosy flush (the combination of delicate pink below and pearly grey above being similar to adult Little Gull *Larus minutus*) but by autumn the wash is usually faint or lacking. It may be that the rosy flush becomes stronger as the birds get into breeding condition. The whiteness of Roseate often recalls Sandwich Tern, especially in non-breeding adults which also have Sandwich-like black bills. Roseate lacks the dark tips to the outer primaries which form the well-marked dark border to the rear edge of the wing-tips in Common and Arctic Tern. The outer rectrix of Roseate is pure white whereas in Common and Arctic it has a dark outer web.

Roseate Tern, like Common Tern, undergoes a rather complex succession of primary-moult with the result that, in the breeding season, the outer primaries are several months older than the adjacent inner ones (Hume & Grant 1974). The difference in shade between the two, sometimes three, generations of primaries is not obvious in spring when all the feathers are still reasonably fresh. It becomes more apparent by late summer when wear darkens the older feathers, giving the effect of a contrastingly dark wedge on the upper surface of the outer primaries. Roseate has a narrower wedge on the forewing than Common Tern because its average number of old darker primaries is four, compared with five to six in Common. The difference is obvious at rest too, most Roseates showing very marked contrast between the pale broadly white-edged inner primaries and the blackish outer two to five primaries. Also, the white edges to the inner webs of all the primaries extend to the tips to give a prominent white border to the upper edge of the folded wing-tip.

The long, slender-looking bill of Roseate Tern is all black in spring and winter but the basal half becomes bright vermilion-red during incubation and is retained into the early autumn. The rather long legs are bright vermilion-red when breeding, slightly duller in winter.

The flight action of Roseate Tern is often a very useful means of recognition. The wing-beats are noticeably quicker and shallower than in other similarly sized terns, often recalling the 'busy' flight of Little Tern *S albifrons* (Oreel 1974).

The distinctive calls of Roseate Tern often reveal the presence of even a single

96 Roseate Tern *Sterna dougallii* in adult plumage, the Netherlands, September 1984
(René Pop)

bird among large numbers of other species. The most characteristic call is an incisive guttural *cher-vrick*, reminiscent of the call of Sandwich Tern, much deeper and harsher than the typical call of Spotted Redshank *Tringa erythropus*, with which it is sometimes compared. This call is audible over a considerable distance though sometimes only the second syllable is clear. A variety of calls is given at breeding colonies, mostly variants of a loud guttural *raaach*.

references

- Hume, RA & Grant, P J 1974. The upperwing pattern of adult Common and Arctic Terns. *Br Birds* 67: 133-136.
Mullarney, K 1988. Identification of Roseate Tern in juvenile plumage. *Dutch Birding* 10: 109-120.
Oreel, G J 1974. Identification of Roseate Terns. *Br Birds* 67: 167-168.

Killian Mullarney, Redshire House, Redshire Road,
Murrintown, County Wexford, Ireland

Grote Grije Snippen op Ameland en bij Zierikzee in mei en augustus 1986 Op 17 mei 1986 zagen Heleen en Nico van der Wijst 's middags in een poeltje langs de weg van Hollum naar Nes op Ameland Fr een snipachtige vogel die zij met behulp van Peterson *et al* (1984) determineerden als een Grote Grije Snip *Limnodromus scolopaceus* in zomerkleed (van der Wijst & van der Wijst 1986). De vogel werd gefotografeerd. Na enkele malen door een Grutto *Limosa limosa* te zijn opgejaagd verdween de grijze snip na ongeveer een half uur uit het zicht.

Op 8 augustus 1986 zag Alan Williams een Grote of Kleine Grije Snip *L. griseus* in zomerkleed in de Flaauwers Inlagen bij Zierikzee Z. Ook deze vogel werd gefotografeerd (*Dutch Birding* 8: 151, plaat 104, 1986).

97-98 Grote Grijze Snip *Limnodromus scolopaceus*, Ameland, Friesland, 17 mei 1986
(Nico van der Wijst)

Beide gevallen werden voorgelegd aan de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna CDNA. Na bestudering van de dia's kon de commissie niet direct tot een besluit komen. In beide gevallen kwam de Grote Grijze Snip duidelijk in aanmerking vanwege de snipachtige bouw met lange rechte snavel, afwisselend licht- en donkerbruin getekende bovendelen, geheel roodbruine onderdelen met dwarsgestreepte flanken en lichte wenkbrauwstreep. De vraag bleef of de Kleine Grijze Snip met voldoende zekerheid kon worden uitgesloten. Deze soort is zeer variabel en er worden drie ondersoorten onderscheiden. Het onderscheid met Grote Grijze Snip in zomerkleed is moeilijk (cf Hayman *et al* 1986, Wilds & Newlon 1983). In sommige gevallen kan men niet verder gaan dan de uitspraak dat het één van beide soorten betreft. Enkele foto's van de Amelandse vogel werden voorgelegd aan Claudia Wilds. Zij was 'quite certain' dat de vogel een Grote Grijze Snip was. Haar argumenten deden de CDNA besluiten de vogel als een Grote Grijze Snip te aanvaarden. De combinatie van de volgende kenmerken past alleen op Grote Grijze Snip (Claudia Wilds *in litt*): '1 prominent white scapular tips, a very valuable feature of Long-bills in April and May, 2 a densely spotted foreneck, best seen in plate 98, 3 relatively narrow black bars and very narrow white bars, formed by the feather tips, on the flanks, 4 a clear, unspotted breast and belly, 5 entirely red underparts, fading only slightly and very gradually toward the undertail-coverts and 6 a notably long bill, indicative of a probable Long-billed female.' Wilds besluit met: 'Neither of the eastern races of Short-billed Dowitcher [Kleine Grijze Snip] have conspicuous scapular tips, and the one with a heavily spotted foreneck (*L g griseus*) has a spotted breast as well and a contrastingly whitish belly, while *L g hendersoni* lacks the densely barred flanks and, normally, heavy spotting on the foreneck. The Pacific coast race *L g caurinus* has somewhat less prominent scapular tips than this bird, broader flank bars, a spotted breast and belly and usually a paler lower belly and vent. While I am generally conservative about using bill length, I think this bird's silhouette would be enough to warrant a preliminary, tentative doubt about it being a Short-bill even if the plumage could not be studied.'

99-100 Grote Grijsze Snip *Limnodromus scolopaceus*, Flaauwers Inlaag, Zeeland, 9 augustus 1986 (Alan Williams)

De vogel bij Zierikzee leek veel op die van Ameland, zodat hij op grond van dezelfde argumentatie door de CDNA als Grote Grijsze Snip werd aanvaard. Deze waarnemingen betroffen het tweede en derde geval van de Grote Grijsze Snip voor Nederland. Het eerste geval was een ringvangst te Holwerd Fr op 18 mei 1983 (Koopman & Wijmenga 1984). Van 4 tot en met 7 september 1971 bevond zich een Grote of Kleine Grijsze Snip in het Friese deel van de Lauwersmeer (de Boer *et al* 1972). Dit geval stond aanvankelijk als Grote Grijsze Snip op de Nederlandse lijst (van IJzendoorn & de Heer 1985).

summary

LONG-BILLED DOWITCHERS ON AMELAND AND NEAR ZIERIKZEE IN MAY AND AUGUST 1986 On 17 May 1986, a dowitcher *Limnodromus* was photographed on Ameland, Friesland, and on 8 August 1986 another near Zierikzee, Zeeland. Claudia Wilds *in litt* gave valuable comments on photographs of the Ameland bird which was accepted as Long-billed Dowitcher *L. scolopaceus* by the Dutch rarities committee. Subsequently, the Zierikzee bird could also be accepted as Long-billed. These records were the second and third of this species for the Netherlands. The first was an adult ringed in May 1983. There is one record of an unidentified dowitcher from September 1971.

verwijzingen

- de Boer, H F *et al* 1972. Een grijsze snip *Limnodromus* bij het Lauwersmeer. *Limosa* 45: 186-189.
- Hayman, P, Marchant, J & Prater, T 1986. *Shorebirds: an identification guide to the waders of the world*. Londen.
- van IJzendoorn, E J & de Heer, P 1985. Herziening van de Nederlandse avifaunistische lijst. *Limosa* 58: 65-72.
- Koopman, K & Wijmenga, E 1984. Ringvangst van Grote Grijsze Snip te Holwerd in mei 1983. *Dutch Birding* 6: 9-13.
- Peterson, R T, Mountford, G & Hollom, P A D 1984. *Petersons vogelgids van alle Europese vogels*. 17e druk. Amsterdam.
- van der Wijst, H & van der Wijst, N 1986. Ontmoeting met de Grote Grijsze Snip. *Vogeljaar* 34: 288.
- Wilds, C & Newlon, M 1983. The identification of dowitchers. *Birding* 15: 151-166.

Edward J van IJzendoorn, Derde Schinkelstraat 45, 1075 TK Amsterdam

Grote Grijs Snip in Lauwersmeer in juli 1987 Op 11 juli 1987 omstreeks 10:30 ontdekten André en Rien Romijn in de Lauwersmeer Gr ter hoogte van het Jaap Deensgat een grijze snip *Limnodromus*. De vogel bevond zich in hetzelfde plasje waar enige weken eerder een Roodkeelstrandloper *Calidris ruficollis* verbleef. In de vroege avond kon de vogel uitvoerig worden bestudeerd door de inmiddels gewaarschuwde Bert, Iwe en Sybrand de Bruin, Enno Ebels, Paul Gnodde en enkele anderen. De vogel liet zich vanaf de weg op c 75 m goed bekijken terwijl hij op snipachtige wijze achterin de plas foerageerde. De aanwezige waarnemers meenden op grond van de zeer lange snavel en enkele kenmerken in het verenkleed dat het waarschijnlijk een Grote Grijs Snip *L scolopaceus* betrof. Toen de vogel bij het opvliegen een schel enkelvoudig *kiek* liet horen stond de determinatie als Grote Grijs Snip voor de aanwezigen vast.

De volgende dagen werd de Grote Grijs Snip door een groot aantal vogelaars gezien op de plaats van ontdekking of in de omgeving daarvan. Vanaf de derde week van juli werd hij minder plaatsvast en werden de waarnemingen onregelmatiger. De laatste waarneming dateert van 30 juli (Egge Boerma).

Onderstaande beschrijving werd samengesteld aan de hand van veldnotities van SdB, EE en Karel Mauer.

GROOTTE & BOUW Middelgrote, fors gebouwde steltloper. Grootte tussen mannetje en vrouwtje Kemphaan *Philomachus pugnax*, waarmee direct te vergelijken. Poten relatief kort, met kortere tibia dan bij Kemphaan, in vlucht net iets voorbij staart uitstekend. Snavel recht, fors en opvallend lang, forser en langer dan van aanwezige Zwarte Ruiter *Tringa erythropus*, iets meer dan tweemaal koplengte. Vleugelpunten ongeveer samenvallend met staartpunt. Tertiais zeer lang en handpennen geheel bedekkend.

KOP & HALS Kruin zeer donker met kleine lichte vlekjes, als petje afstekend tegen lichte wenkbrauwstreep. Donkere tekening op achterhoofd smal uitlopend en verbonden met mantel via smalle lijn op achterhals. Wenkbrauwstreep roomwit, opvallend, lopend van snavel tot vlak achter oog. Teugel zeer donker, naar snavel toe verbreedend, scherp afgetekend tegen wenkbrauwstreep. Rest kop gevlekt met roodbruine grondkleur; zijhals zwaar gevlekt en donkerder dan onderdelen, achterhals iets lichter en nauwelijks gevlekt. Kin en keel roodbruin.

BOVENDELEN Zeer donker. Mantel en schouder zwaar gevlekt met rossige of gelige vlekjes en veerrandjes. In vlucht opvallende witte sigaar op rug; stuit donker en wit gebandeerd als bovenstaart.

ONDERDELEN Gehele borst en buik tot op onderstaartdekveren roodbruin als mannetje Rosse Grutto *Limosa lapponica* in zomerkleed. Op middenborst concentratie van donkere vlekjes. Flank met enkele rijen donkere schubjes, op achterflank en onderbuik duidelijker wordend. Onderstaart roodbruin, iets fletser dan buik, met donkere schubjes en vlekjes.

VLEUGEL Bovenvleugel donker, zwaar getekend met lichtere vlekjes en veerrandjes. Kleine en middelste dekveren minder getekend dan overige en grijzere baan op vleugel vormend. Tertiais donker met opvallende afwisseling van lichte en donkere dwarsbanden, toppen zwart. In vlucht smalle witte vleugelachterrand, vooral zichtbaar op armpennen. Ondervleugel witachtig met enkele kleine donkere vlekjes; kleinste ondervleugeldekveren iets donkerder dan overige dekveren.

STAART Bovenstaart met smalle zwartachtige en vuilwitte dwarsbanden; donkere en lichte banden ongeveer even breed lijkend. In vlucht staart iets lichter dan bovensleugel.

NAAKTE DELEN Iris donker. Snavelbasis grijs, rest snavel donker maar tijdens foerageren moeilijk te zien. Poot grijs of grijsgroen.

GELUID Bij opvliegen een aantal malen herhaald éénlettergrepig, hoog en schel *kiek* of

kie. Eénmaal vrij snel en aaneengeregen *krik-krik-krik-krik-krik* (KM).

GEDRAG Intensiever foeragerend dan andere steltlopers, vrijwel steeds tot aan buik in water. Snavel voortdurend verticaal naar be-

neden gericht en op en neer bewegend als naaimachine. Meestal foeragerend in omgeving van Kemphanen en soms samen met deze opvliegend. Vlucht laag en snel.

Bij de determinatie is voornamelijk gebruik gemaakt van Hayman *et al* (1986) en National Geographic Society (1983). De plumpe gestalte met zeer lange snavel en vrij korte lichtgekleurde poten, de bruinrode kleur en de wijze van foerageren duiden zonder twijfel op een Grote of Kleine Grijs Snip *L. griseus*. De enkelvoudige roep sloot de Kleine Grijs Snip uit, die een driedelige Steenloper *Arenaria interpres*-achtige roep heeft. De lange snavel, het doorlopen van de rode kleur tot op de onderstaart, de schubtekening op de flanken en de vrij donkere staart pasten eveneens beter op een Grote Grijs Snip in adult zomerkleed. De Kleine Grijs Snip heeft meestal een witte onderstaart (behalve de ondersoort *L. g. hendersoni*, die echter meer tekening op de onderstaart, minder tekening op de flank en geen vlekjes op de middenborst maar meer vlekjes op de zijborst heeft) en meer wit in de bovenstaart. Op foto's van de vliegende vogel van de Lauwersmeer is een groot contrast te zien tussen de vrijwel ongetekende witachtige ondervleugel en de bruinrode onderdelen hetgeen eveneens op een Grote Grijs Snip duidt.

Er zijn nog enkele andere soorten waarmee de Grote Grijs Snip mogelijk verward zou kunnen worden. De Rosse Grutto heeft onder meer langere, donkere poten, een kortere, licht opgewipte tweekleurige snavel, meer wit op de stuit en een ander foerageergedrag. Hetzelfde geldt voor de Rode Grutto *L. haemastica* uit Noordamerika (vastgesteld in Groot-Brittannië en Denemarken), die bovendien een vleugel- en staarttekening heeft als bij de Grutto *L. limosa* en zwarte ondervleugeldeveren. De Aziatische Grijs Snip *L. semipalmatus* uit centraal Azië heeft langere, donkere poten, een grijze en daardoor minder opvallende 'sigaar' op de rug en minder wit aan de vleugelachterrand. Beide soorten zijn ook groter dan een Grote Grijs Snip.

Deze waarneming betrof het vierde door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna aanvaarde geval van de Grote Grijs Snip voor Nederland. Eerdere gevallen waren op 18 mei 1983 te Holwerd Fr (Koopman & Wijmenga 1984), op 17 mei 1986 op Ameland Fr, en op 8 augustus 1986 bij Zierikzee Z (van IJzenendoorn 1988). Bovenstaand geval betrof de eerste grijze snip die gedurende een langere periode aanwezig was.

summary

LONG-BILLED DOWITCHER IN LAUWERSMEER IN JULY 1987 From 11 to 30 July 1987 an adult Long-billed Dowitcher *Limnodromus scolopaceus* in summer plumage was present in the Lauwersmeer, Groningen. Identification was based on the singular, high-pitched *keek*-call, the very long bill, the contrastingly white underwing and some other plumage details. This was the fourth record of Long-billed Dowitcher for the Netherlands.

verwijzingen

- Koopman, K & Wijmenga, E 1984. Ringvangst van Grote Griuze Snip te Holwerd in mei 1983. *Dutch Birding* 6: 9-13.
- Hayman, P, Marchant, J & Prater, T 1986. *Shorebirds: an identification guide to the waders of the world*. Londen.
- van IJzendoorn, E J 1983. Grote Griuze Snippen op Ameland en bij Zierikzee in mei en augustus 1986. *Dutch Birding* 10: 137-139.
- National Geographic Society 1983. *Field guide to the birds of North America*. Washington.

A (Bert) de Bruin, H W Mesdagplein 10, 9718 HS Groningen
Enno B Ebels, Oostsingel 134, 2612 HJ Delft

Alpengierzwaluw te Zaanstad in oktober 1987 Op 28 en 29 oktober 1987 verbleef te Zaanstad Nh een Alpengierzwaluw *Apus melba*. Dit was de eerste maal dat een exemplaar van deze soort meer dan een dag op één plaats in Nederland werd waargenomen. Enkele 10-tallen vogelaars zagen de vogel.

De Alpengierzwaluw werd op 28 oktober 1987 om 16:00 ontdekt door Marc Arge-loo. Hij vloog rond de silo van een meelfabriek langs de Zaan te Wormerveer en passeerde MA soms op enkele meters. De Alpengierzwaluw was veel groter dan een Gierzwaluw *A apus* maar had wel ongeveer dezelfde bouw. Het bruine verenkleed met witte keel en buik was ondanks het sombere weer goed te zien. Enkele vogelaars uit de omgeving werden ingelicht en zagen de vogel nog dezelfde middag. De Alpengierzwaluw bleef tot in het donker rondvliegen. Danny Ellinger zag hem nog om 18:15, meer dan een uur na het invallen van de duisternis. Bij de straatverlichting stak de vogel af tegen de witte silo.

De volgende ochtend om 7:30 verscheen de Alpengierzwaluw opnieuw bij de meelfabriek alwaar hij door c 25 vogelaars kon worden bekeken. Na enkele minuten verdween de vogel in zuidelijk richting. Teleurgesteld moesten de laatkomers constateren dat de Alpengierzwaluw niet meer naar de silo terugkeerde. Zo ook René van Rossum en Piet Schaap maar hun teleurstelling was snel vergeten toen zij om 11:00, op weg naar huis, de Alpengierzwaluw zagen vliegen te Koog aan de Zaan. De vogel foerageerde boven het water en rond bedrijfsgebouwen aan de Zaan, c 5 km ten zuiden van de oorspronkelijke plek, en kon door enkele vogelaars goed worden bekeken en gefotografeerd. Na 12:00 werd hij niet meer waargenomen.

De Alpengierzwaluw te Zaanstad was het 16de geval voor Nederland. Kort hiervoor waren er twee andere waarnemingen: op 20 oktober zagen Danny Laponder en Ronald Messemaker een Alpengierzwaluw boven het Westduinpark te Scheveningen Zh terwijl op 23 oktober GertJan van Barneveld en Pieter Gordijn een exemplaar waarnamen bij de Uithof te Utrecht U. Mogelijk was er sprake van een kleine influx. Eerdere Nederlandse gevallen waren in 1952, 1968, 1973, 1974, 1975, 1976 (2), 1981 (3), 1982 (2) en 1984. Gevallen uit 1824, 1959 en 1979 worden na herziening niet langer aanvaardbaar geacht door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna.

101 Alpengierzwaluw *Apus melba*, Koog aan de Zaan, Noordholland, 29 oktober 1987
(René van Rossum)

Van de 16 Nederlandse gevallen van de Alpengierzwaluw komen er 10 uit het kustgebied. Vijf van de gevallen komen uit Scheveningen en omgeving. Op 3 oktober 1981 werden daar zelfs twee vogels tegelijk gezien. De Alpengierzwaluwen van 1987 verschenen later in het seizoen dan alle voorgaande vogels. De laatste datum tot 1987 was 3 oktober. Afgezien van de gevallen uit 1987 lijkt de seizoensverdeling zich rond eind april en eind september te concentreren. Waarnemingen uit de zomermaanden ontbreken. Het vroegste geval dateert van 16 april (1984). De maandelijksse verdeling van de waarnemingen sluit aan bij het trekpatroon van de Alpengierzwaluw: de vogels arriveren in de broedgebieden in de Alpen en zuidelijk Europa in de tweede helft van april terwijl de wegtrek naar Afrika plaatsvindt in de tweede helft van september (Glutz von Blotzheim & Bauer 1980).

summary

ALPINE SWIFT AT ZAAANSTAD IN OCTOBER 1987 On 28 and 29 October 1987, an Alpine Swift *Apus melba* was seen at Zaanstad, Noordholland. It was the 16th record for the Netherlands, and the first individual to be seen on more than a single day. In the evening of 28 October, it foraged in street-light until at least one hour after sunset. Other 1987 records of Alpine Swift were on 20 October at Scheveningen, Zuidholland, and on 23 October at Utrecht, Utrecht. The 1987 records were later in the year than any of the previous 13 records which were mainly in late April and late September.

verwijzing

Glutz von Blotzheim, U N & Bauer, K M 1980. *Handbuch der Vögel Mitteleuropas* 9. Wiesbaden.

Marc Argeloo, Spoorstraat 68, 1815 BM Alkmaar
Edward J van Ijendoorn, Derde Schinkelstraat 45, 1075 TK Amsterdam

dba-nieuws

Address of Dutch Birding For information, subscriptions, changes of address, and complaints, British readers of *Dutch Birding* are requested not to write to our British bank agent but to: Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam, Netherlands.

Korting op British Birds Ook in 1989 komen *Dutch Birding*-abonnees in aanmerking voor een korting van niet minder dan 25% op de abonnementsprijs van *British Birds*. Hierdoor kost een abonnement op *British Birds* voor *Dutch Birding*-abonnees slechts GBP 18,75. Verzeeker U van toezending van beide toonaangevende vogeltijdschriften door gebruik te maken van deze aanbieding. *British Birds* verschijnt maandelijks en voor proefnummers kan men zich wenden tot Mrs Erika Sharrock, Fountains, Park Lane, Blunham, Bedford MK44 3NJ, UK.

aankondigingen

Ornithological Society of the Middle East On 26 November 1988, from 13:00 to 17:00, at Friends House (opposite Euston Station), London, UK, the Ornithological Society of the Middle East OSME is celebrating its 10-th anniversary. The afternoon will include talks on Middle Eastern ornithological themes, an art exhibition and sale of Middle Eastern bird pictures, a bird quiz, signed copies of *Birds of the Middle East and North Africa* (P A D Hollom *et al* 1988) for sale, and a cream tea. As well as being a celebration, the afternoon is intended as a means of raising funds for future conservation work in the Middle East. With the afternoon's cost covered by sponsorship, all income will go directly to conservation. Entry is by ticket (minimum charge GBP 5.00) obtainable only in advance from the OSME, c/o The Lodge, Sandy, Bedfordshire SG19 2DL, UK.

verzoeken

EuroBirdnet Electronic mail is very well suited for the rapid exchange of international birding news. Currently, Pieter Bison and Rolf de By are founding *EuroBirdnet*, with the following purposes: 1 to distribute the details of the presence of very rare birds which birders from other countries may want to see, 2 to distribute information on ongoing influxes of rare birds which might be of interest to foreign birders, 3 to provide easy access to information on the status and distribution of rare birds. They are seeking well-informed birders from all European countries with regu-

lar access to *Usenet* (Eunet), *Janet* or *Bitnet* (EARN) computers who are willing to collect information and send it to the other co-ordinators, and to take care of the distribution of received news in their own countries. *EuroBirdnet* can be contacted as follows: Pieter Bison, Cornelis Springerstraat 11-2, 1073 LD Amsterdam, the Netherlands 020-715783, Email bisonhnykun53.Bitnet, or Rolf de By, Molenstraat 96, 7514 DL Enschede, the Netherlands, 053-338530, Email debyutrcu1.uucp.

Slender-billed Curlew surveys The Slender-billed Curlew *Numenius tenuirostris* has suffered a dramatic decline and is now almost certainly the rarest migratory bird in the western Palearctic, with perhaps less than 100 individuals surviving. In order to investigate the reasons for this decline and attempt to counter it, the International Council for the Preservation of Birds (ICPB) has launched in May 1988 a two year project on the species. Because Slender-billed Curlew has been reported from over a dozen countries in the last decade, surveys will necessitate cooperation between ornithologists throughout Europe. Birdwatchers visiting areas where the species has been recorded in recent years can contribute important information. Countries in which Slender-billed Curlew has been regularly recorded on passage include Austria, Hungary, Italy, Romania (Dobroudgea), Turkey and Yugoslavia (Vojvodina). The main wintering sites appear to be in Morocco and Tunisia, with scattered records in the Middle East. Anyone willing to spend time surveying suitable wetlands for the species should contact the project co-ordinator for further details: Adam Gretton, ICPB, 32 Cambridge Road, Girton, Cambridge CB3 0PJ, UK, 0223-277318. It should be stressed that no funds are available from ICPB for such surveys.

The birds of Israel For the forthcoming publication of *The birds of Israel: their status and distribution* by Hadoram Shirihai, bird photographs are required. These must have been taken in Israel. Please state species, photographer's name, location and date. As this publication will be a non-profitmaking venture submitting photographers are asked kindly to waive their reproduction fee. Photographers whose work is used will receive one free copy of the book. Please send photographs (colour transparencies or black-and-white prints) to David Cottridge, 6 Sutherland Road, Tottenham, London N17 0BN, UK.

recensies

INTERNATIONAL BIRDWATCHING CENTER EILAT (met bijdragen van Hadoram Shirihai, Bill Clark, Shmulik Taggar *et al*) 1987. *Eilat, an intercontinental highway for migrating birds*. Uitgegeven door en te bestellen bij International Birdwatching Center Eilat, PO Box 774, Eilat 88000, Israël. 80 pp. US\$ 10.

Het in 1985 opgerichte International Birdwatching Center Eilat laat door deze brochure voor de eerste maal als instituut van zich horen. In drie hoofdstukken wordt verslag gedaan van drie verschillende projecten.

Hoofdstuk één is een povere poging het niet altijd even ethische vangen en ringen van 2016 roofvogels te legitimeren. Door middel van overzichtelijke tabellen wordt in hoofdstuk twee over het ringen van 38 745 veelal oostelijke zangvogels gerapporteerd, waarbij Boskoekoek *Cuculus saturatus* en Afrikaanse Oeverzwaluw *Riparia paludicola* als nieuwe soorten voor Israël opduiken. Waarom Israëls wereldvermaarde roofvogeltrek - intussen geschat op meer

dan drie miljoen roofvogels per voorjaar - verdient systematisch te worden bekeken, moge blijken uit de tabellen van hoofdstuk drie: het aantal Wespendienieven *Pernis apivorus* (851 598) dat in het voorjaar van 1985 werd geteld was groter dan het totale aantal roofvogels dat in het voorjaar van 1977 werd gezien. De daarop volgende bespreking van de dynamiek van de roofvogeltrek en de soortbesprekingen zullen het hart van velen sneller doen kloppen. In een afsluitend hoofdstuk worden van enkele roofvogels de vermoedelijke trekroutes door het Midden-Oosten aangegeven.

De verdienste van het boek is dat het een grote hoeveelheid gegevens bundelt - vergaard door vele uren veldwerk in een nog weinig onderzocht gebied - welke tot nu toe nooit eerder of slechts fragmentarisch zijn gepubliceerd. Geslaagde foto's als die van Monniksgier *Aegypius monachus* en Wespendif roepen daarbij de juiste sfeer op. Slordigheden (spelfouten, verwisseling foto-onderschrift, foto ondersteboven of ontbrekend), een onrustige bladspiegel en het opnemen van enkele minder relevante foto's hadden wellicht vermeden kunnen worden indien men een en ander zorgvuldiger had voorbereid. De geïnteresseerde lezer zal deze onvolkomenheden echter wel voor lief (moeten) nemen. DICK F MEIJER

STEVE MADGE & HILARY BURN 1987. *Wildfowl: an identification guide to the ducks, geese and swans of the world*. Christopher Helm Publishers Ltd (Imperial House, 21-25 North Street, Bromley, Kent BR1 1SD, UK). 298 pp. ISBN 0-7470-2202-1. UK£ 19,95.

Enkele Magelhaenganzen *Chloephaga picta* die vrij rondlopen bij de Westerplas op Schiermonnikoog Fr kwamen onlangs in het nieuws toen een ijverig in zijn vogelgids bladerende wandelaar ze als Moerassneeuwhoenders *Lagopus lagopus* in de publiciteit bracht: een originele oplossing van iemand met het rotsvaste vertrouwen dat elke vogel die hij tegenkomt in zijn gids staat. Het verschil tussen een uit een waterwildcollectie afkomstige vogel en een echte zeldzaamheid is niet altijd zo duidelijk, ook niet als de vogel goed is gedetermineerd. Voor degene die in de gaten heeft wanneer hij met een watervogel te maken heeft, is er nu het hier besproken boek over de herkenning van alle eenden, ganzen en zwanen van de wereld. De tekst is van Steve Madge en de afbeeldingen zijn van Hilary Burn.

Bij dezelfde uitgever verscheen in 1983 *Seabirds* door Peter Harrison over de herkenning van alle zeevogels ter wereld en in 1986 *Shorebirds* door Peter Hayman *et al* over alle steltlopers. *Wildfowl* is het derde boek in deze 'wereldserie' en is qua opbouw en lettertype gelijk aan *Shorebirds*.

Na de inleiding volgen een sectie van 47 kleurplaten, een systematische bespreking van alle 155 soorten, een woordenlijst, bibliografie en index. De inleidende hoofdstukken bevatten aanwijzingen voor het gebruik van het boek en voor het waarnemen van watervogels. Het minst triviaal hiervan zijn de paragrafen 'hybrids' en 'escapes'. De platensectie lijkt zeer volledig; al naar gelang er verschillen bestaan tussen sexen, leeftijden, ondersoorten, winter- en zomerkleed zijn van elke soort meerdere kleden afgebeeld, gecompleteerd met het vliegbeeld. Op elkaar gelijkende soorten zijn omwille van vergelijking zoveel mogelijk bij elkaar afgebeeld. De kwaliteit van de afbeeldingen is over het algemeen goed. Artistiek bezien vond recensent de plaatjes niet echt fraai. Lichte hinder werd ondervonden van het feit dat de volgorde van de afbeeldingen per plaat vaak niet overeenkomt met de volgorde van namen en kaartjes er tegenover.

De sectie met soortbesprekingen maakt een gedegen indruk en bevat relevante informatie over herkenning, geluid, verenkled, naakte delen, maten, geografische variatie, gedrag, biotoop, verspreiding, populatie en literatuur. Tussen de soortteksten staan korte karakteristieken over onderfamilie of genus, hier en daar aangevuld met informatie over hybriden. Zo is er een goede, vrij uitvoerige samenvatting over hetgeen bekend is van de hybriden van het genus *Aythya*.

Wildfowl vormt door de goede afbeeldingen van vrijwel alle kleden van elke soort, door de gedegen tekst en door de praktische presentatie een waardevol determinatiewerk; voor reizigers naar zowel Schiermonnikoog als de rest van de wereld. EDWARD J VAN IJZENDOORN

recent WP reports

This review of recent reports of rare and interesting birds in the western Palearctic WP refers mainly to **April, May and June** 1988. The records are largely unchecked, not authenticated.

A **Wedge-tailed Shearwater** *Puffinus pacificus* was seen well following a ship in the Mediterranean Sea just off Port Said, Egypt, on 10 March, constituting only the second record for the WP (the first being one in the Red Sea off Quseir, Egypt, on 24 November 1983; *Vogelwelt* 108: 71-72, 1987). On 24 June, a **frigatebird** *Fregata* flew south off Dublin, Ireland. The first WP **African Spoonbill** *Platalea alba* was present on Mallorca, Spain, from mid-March to at least 11 June. The appearance of a flock of 22 **Snow Geese** *Anser caerulescens* (consisting of 20 white-morph and two dark-morph birds) at Gilleleje, Frederiksborg, Denmark, on 11 May is another indication that transatlantic crossings occur in this species, especially in spring (cf *Dutch Birding* 2: 52, 1980). After a

period with strong easterly winds, an influx of **Red-footed Falcons** *Falco vespertinus* was noted in northern and western Europe from c 10 May onwards. In particular, the Benelux, Denmark, Poland and Sweden produced high numbers, with an incredible 200+ at Skagen, Nordjylland, Denmark. On 29 and 30 June, Sweden's first **Lesser Sand Plover** *Charadrius mongolus* (probably a first-summer female) was identified at Lingköping, Östergötland. A few days later, on 2 and 3 July, also Denmark had its first Lesser Sand Plover (an adult male), at Korevlerne, Vestsjælland. In Europe, Lesser Sand Plover is much rarer than **Greater Sand Plover** *Leschenaultii* with accepted records for Austria, Norway, Poland and Spain. A winter-plumaged Greater Sand Plover at Dawlish

102 Ross's Gull *Rhodostethia rosea*, Denmark, May 1988 (Chris Steeman)

Warren, Devon, from 27 April to 4 May constituted only the eighth British record. It seems possible that it was the same bird which was seen at St Bride's Wentlooge, Gwent, Great Britain, on 6 May. On 21 May, Great Britain's third **Caspian Plover** *Casiaticus* (a male in summer plumage) was discovered on St Agnes, Scilly (cf *Birding World* 1: 158, 1988). One may wonder whether the Caspian Plover at Aberlady Bay, Lothian, Great Britain, on 12-13 July was the same bird. The only previous British record was of a pair in May 1890. In Europe Caspian Plover has straggled to Bulgaria, France, FRG, Great Britain, Malta, Norway and Rumania. A **Buff-breasted Sandpiper** *Tryngites subruficollis* was photographed at Sausedilla, Cáceres, Spain, on 26 May. A summer-plumaged **Franklin's Gull** *Larus pipixcan* was found dead in a Black-headed Gull *L. ridibundus* colony near Rotstergaast, Friesland, on 20 June, providing the second record for the Netherlands. A **Sabine's Gull** *L. sabini* in summer plumage flew north close inshore past Zlatni Pjasaci, Bulgaria, on 15 May. So far, there were no reports of this species from Bulgaria. From 16 June onwards, the second Dutch **Bonaparte's Gull** *L. philadelphia* was present at IJmuiden, Noordholland, allowing a detailed study of its moult to second-winter plumage. A summer-plumaged **Ross's Gull** *Rhodostethia rosea* was present at Esbjerg, Ribe, Denmark, from 7 to at least 21 May while another was observed at lake Vättern on 26 May, constituting the sixth record for Sweden. Amazingly, Finland recorded its first **Gull-billed Tern** *Gelochelidon nilotica* at Porkkala on 25 May. One of the highlights of this spring was the discovery of a summer-plumaged **Royal Tern** *Sterna maxima* at Zeebrugge, Westvlaanderen, on 12 June, being the first for Belgium. Surprisingly, it was seen again at the same site on 11 and 12 July. In Europe, Royal Tern has now been recorded in Belgium, Great Britain, Ireland, Norway and Spain. From 28 May to 7 June, a **Needle-tailed Swift** *Hirundapus caudacutus* stayed on Hoy, Orkney, furnishing the seventh British record. This eastern Palearctic species is a rare vagrant to Europe, with May-June records in Finland, Great Britain, Ireland and Norway and a November record on Malta.

The record of a **Dupont's Lark** *Chersophilus duponti* at the Mavrokolymbos Dam, north of Paphos, on 12 April was an unexpected addition to the Cyprus list. The fourth Polish record of **White-winged Lark** *Melanocorypha leucoptera* was reported on the Hel peninsula near Chalupy on 30 March. Following claims in Denmark (8 May) and the Netherlands (22 May), **Crag Martins** *Ptyonoprogne rupestris* were recorded at Lågskär, Finland, on 9 and 10 June, at Stithians Reservoir, Cornwall, Great Britain, on 22 June and at Beachy Head, Sussex, Great Britain, on 9 July, appearing the first records for both countries. An **Olive-backed Pipit** *Anthus hodgsoni* seen and heard singing at Alphen aan den Rijn, Zuidholland, on 20 April was the second record for the Netherlands. It was also only the second spring record for Europe, the first being of a male trapped on Helgoland, Schleswig-Holstein, FRG, on 8 May 1961. Hopefully, the well-documented records of **Black-headed Wagtail** *Motacilla flava ledegg* at Delfzijl, Groningen, the Netherlands, on 10 May and at Brightwell-cum-Sotwell, Oxfordshire, Great Britain, from 16 June onwards will help to clarify its status in northern and western Europe. In April and May, a total of five **Citrine Wagtails** *M. citreola* was recorded in the FRG. A female Citrine was discovered breeding with a male Yellow Wagtail *M. flava* at Ottenby, Öland, Sweden, at the end of May. Recently, hybrids between the two species have been reported from southeastern Finland. The first **Siberian Accentor** *Prunella montanella* for Poland was seen at Stapork'ow on 26 March (and collected on 27 March). With previous records only in Finland, Israel and Russia (Kola peninsula), the occurrence of a **Black-throated Accentor** *P. atrogularis* on St Fjärdevägg off Umeå, Västerbotten, Sweden, on 14 and 15 June was surprising. A **Moussier's Redstart** *Phoenicurus moussieri* at Dinas Head, Dyfed, on 24 April and a **Daurian Redstart** *P. aureus* on the Isle of May, Fife, on 29 and 30 April were totally unexpected additions to the British list (cf *Birding World* 1: 160-163, 1988). The Daurian Redstart was also new for the WP. Finland had a good share of wheatears *Oenanthe*, with a **Desert Wheatear** *O. deserti* at Lågskär from 31 March to 4 April, a **Black-**

103 Black-throated Accentor *Prunella atrogularis*, Sweden, June 1988 (Lars Edenius)

eared **Wheatear** *O hispanica* there on 29 May and an **Isabelline Wheatear** *O isabellina* at Björneborg on 6 June. The Netherlands recorded their first **Pied Wheatear** *O pleschanka* (a female) on Schiermonnikoog, Friesland, on 28 May, providing only the second spring record for western Europe. A superb male **Rock Thrush** *Monticola saxatilis* stayed at Portland Bill, Dorset, Great Britain, from 16 to 23 April. Two American thrushes were firsts for Sweden: an **American Robin** *Turdus migratorius* at Marstrand, Göteborg, on 24 April and a **Hermit Thrush** *Catharus guttatus* at Höganäs, Skane, only three days later. A second Hermit was reported from Blekinge on 4 May. Unfortunately, two *Catharus* thrushes seen in Finland in April could not be specifically identified. In May and June, three **Paddyfield Warblers** *Acrocephalus agricola* were reported from Finland and two from Great Britain. A **Dartford Warbler** *Sylvia undata* near Erezée, Luxembourg, on 29 April constituted the first record for Belgium; the second Swedish record was on Tistlarna off Göteborg, Göteborg, on 7 May. **Greenish Warblers** *Phylloscopus trochiloides* appeared in large numbers in Denmark and Sweden from the end of May to mid-June, with 40+ in Den-

mark and 100-150 in Sweden. Most probably, records of **Arctic Warbler** *P borealis* in the FRG (26 April), **Pallas's Warbler** *P proregulus* in Tunisia (March), the Netherlands (24-28 April) and Denmark (2 May), **Yellow-browed warbler** *P inornatus* in the FRG (29 April), Denmark (4 May) and Belgium (6 and 25 May) and **Dusky Warbler** *P fuscatus* in Poland (30 April) referred to individuals which had wintered in the WP. This could also apply to an Arctic Warbler singing near København, Denmark, on 27 May. A **Spanish Sparrow** *Passer hispaniolensis* turned up in Great Britain: on 30 May a female was trapped on North Ronaldsay, Orkney. A **Black-rumped Waxbill** *Estrilda troglodytes* on Tenerife, Canary Islands, on 30 and 31 May will be the first record for the WP if accepted as a wild bird. This species breeds in the dry savanna zone of western Africa. After the record of a male **Pallas's Rosefinch** *Carpodacus roseus* trapped in Denmark in October 1987, the discovery of a singing male on North Ronaldsay on 2 June was still a big surprise, constituting the first record for Great Britain. Hundreds of birders twitched this splendid bird that stayed until at least 29 June.

Erik Hirschfeld, Södra Förstadsgatan 62, 211 43 Malmö, Sweden
Gerald J Oreel, Postbus 51273, 1007 EG Amsterdam

recente meldingen

Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels beslaat voornamelijk de maanden **april**, **mei** en **juni** 1988. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. Alle vogelaars die de moeite namen hun waarnemingen aan ons door te geven worden hierbij hartelijk bedankt.

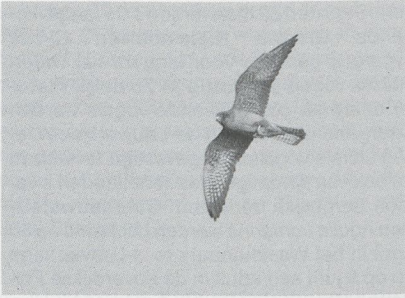
Waarnemers van soorten die worden beoordeeld door de Commissie dwaalgasten Nederlandse Avifauna CDNA wordt verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk toe te zenden aan de archivaris Rolf de By (Molenstraat 96, 7514 DL Enschede). Hiertoe gelieve men gebruik te maken van CDNA-waarnemingsformulieren. Deze zijn verkrijgbaar bij Han Blankert (Staalwijkstraat 17, 2313 XP Leiden).

DIJKERS TOT VALKEN Een **Ijsduiker** *Gavia immer* in zomerkleed werd op 23 mei gezien bij Camperduin Nh. Op 11 april werden hier minstens 30 **Kuifduikers** *Podiceps auritus* waargenomen. Een exemplaar in zomerkleed bevond zich op 19 juni tussen **Georde Futen** *P nigricollis* bij Lage Mierde Nb. Op 13 april werd bij Castricum Nh een dood **Vaal Stormvogeltje** *Oceanodroma leucorhoa* gevonden. De **Kuifaalscholvers** *Phalacrocorax aristotelis* van Lauwersoog Gr en Walem A bleven tot 14 april. Tot begin mei verbleven in het gebied tussen Den Helder Nh en Texel Nh drie exemplaren. Tot eind april pleisterden vier à vijf exemplaren te Oostende Wvl waar de rest van de periode één exemplaar verbleef. Verder zaten er Kuifaalscholvers tussen 12 en 25 april te Scheveningen Zh, van 13 april tot 4 juni maxi-

maal drie bij IJmuiden Nh, op 8 april bij Doel Ovl, op 14 april één en 15 april twee bij Koksijde Wvl, op 16 april in de Dintelhaven Zh, op 19 juni bij Camperduin en op 26 juni in het Sloegebied Z. **Woudaapjes** *Ixobrychus minutus* waren er op 14 en 22 mei bij 's-Gravenhage Zh, vanaf 17 mei bij Alphen aan den Rijn Zh, op 19 juni bij Harchies Hg en vanaf 26 juni bij Alkmaar Nh. **Kwakken** *Nycticorax nycticorax* waren er op 11 april bij Brassaat A, op 17 april een onvolwassen en van 18 tot 30 april een adult bij Ritthem Z, op 18 april bij Julianadorp Nh, op 29 april bij Heist Wvl, op 30 april drie bij Breskens Z en één bij Veere Z, op 15 en 16 mei bij Katwijk Zh, van 16 tot 22 mei bij Woumen Wvl, op 20 mei bij Krimpen aan de Lek Zh en vanaf 28 juni twee langs de Waal bij Beuningen Gld. Verrassend was de waarneming van een roepende

104 Zwarte Wouw *Milvus migrans*, Breskens, Zeeland, 16 april 1988 (Paul van Tuij)

105-106 Roodpootvalken *Falco vespertinus*, Oostvoorne, Zuidholland, mei 1988
(Norman van Swelm)

Kwak op 21 juni in de Ankeveense Plassen Nh. Op 19 mei vloog een **Ralreiger** *Ardeola ralloides* over Meijendel Zh en op 27 juni zat een adult in de Kweektuin in Zuidelijk Flevoland. **Koereigers** *Bubulcus ibis* vlogen op 1 mei over het Westduinpark te 's-Gravenhage en op 14 mei over Durgerdam Nh. Op 28 mei zat er één bij Olderdundam Gr en op 29 mei één bij Wierum Fr. **Kleine Zilverreigers** *Egretta garzetta* verbleven rond 6 mei te Venhuizen Nh (twee), van 8 tot 15 mei bij Bloklersdijk A en vanaf 29 mei bij Doel. Verder waren er waarnemingen op 29 april bij Brecht A, op 1 mei boven het Westduinpark bij Den Haag, op 8 mei bij de Keersluisplas Fl, op 11 mei bij Bath Z, op 12 mei boven het Oostvoornse Meer Zh, op 28 mei bij Rotterdam Zh, op 14 juni bij Lier A en op 27 juni in de Kweektuin in de Flevopolder (drie). De gehele periode werden in Zuidelijk Flevoland twee **Grote Zilverreigers** *E alba* gezien. Op 27 juni zaten zij samen met de Ralreiger en de drie Kleine Zilverreigers in de Kweektuin aldaar. Van 29 april tot 13 mei verbleef er één bij Kallo Ovl en op 28 juni zat er één bij Loenen U. Overvliegende exemplaren werden gemeld op 24 april in het Westduinpark te 's-Gravenhage, op 5 mei bij Breskens, op 12 mei bij Katwijk en op 17 mei op Vlieland Fr. De eerste **Zwarte Ooievaar** *Ciconia nigra* werd op 20 april in het Veerse Meer Z gezien. Andere volgden op 14 mei bij Knokke Wvl, en Zeebrugge Wvl, op 15 mei over de Strarechtse Heide Nb, bij Koudum Fr en Bakkeveen Fr en op 26 juni bij Lichtaart A. Verspreid over de maanden april en mei trok-

ken zeker 70 **Ooievaarders** *C ciconia* over Nederland en België. Bij Amstelveen Nh zat er één van 6 april tot 5 mei. Op 3 april verscheen er één op het nest te Schoonrewoerd Zh, op 19 april zaten er twee paartjes in de Diergaarde Blijdorp te Rotterdam Zh en te Muizen A was er een broedpaar. **Zwarte Ibsissen** *Plegadis falcinellus* werden gemeld op 14 april bij Volkel Nb en op 19 april bij Blitterswijk L. Intrigerend is de melding van een **Hadada Ibis** *Bostrychia hagedash* op 28 en 29 april in De Grote Peel Nb en op 6 mei op vliegbasis de Peel bij Venray L. Niet minder dan zes meldingen van **Flamingo's** *Phoenicopterus ruber roseus* bereikten ons. Een **Dwerggans** *Anser erythropus* werd op 2 april in de gemeente Ferwerderadeel Fr gezien. De eerste **Zwarte Rotgans** *Branta bernicla nigricans* voor België verbleef op 2 en 3 april te Zeebrugge. Late **Roodhalsganzen** *B ruficollis* werden gemeld op 3 april op Ameland Fr en op 6 april op Schiermonnikoog Fr (twee). Op 26 april werd een **Amerikaanse Wintertaling** *Anas crecca carolinensis* gezien op het Reitdiep in de Lauwersmeer Gr. **Blauwvleugeltalingen** *A discors* werden gemeld in Meijendel van 20 tot 30 april, in de Eemshaven Gr van 29 april tot 2 mei, bij Delfzijl Gr op 9 mei en bij Rijswijk Zh van 17 tot 22 mei. Van 9 tot 24 april kon een vrouwtje **Ringsnaveleend** *Aythya collaris* worden geobserveerd bij Merkem Wvl. Op 17 april zat een mannetje in de Pampushaven Fl. Rond half juni verbleef een mannetje **Witooggeend** *A nyroca* bij Moerbeke Ovl. Van 14 tot 27 juni pleisterde een vrouwtje **Ijseend** *Clangula hyemalis*

recente meldingen

langs de Zuidpier van IJmuiden. Zeer opmerkelijk is de waarneming van een noordwaarts vliegend vrouwtje **Brilzeeëend** *Melanitta perspicillata* op 14 juni bij Camperduin. Een aanwinst voor de plaatselijke avifauna van Almere FI was de **Kuifzaagbek** *Mergus cucullatus* die daar op 14 en 29 april werd gezien. Bij Buren Gld zat er één op 4 mei. C 20 **Wespendieven** *Pernis apivorus* werden geteld op 23 mei op Texel en op 29 mei was er een groep van 21 exemplaren boven het Amsterdamse Bos Nh. C 100 doortrekkende **Zwarte Wouwen** *Milvus migrans* werden gemeld, waarvan de meeste gedurende eind april en begin mei en de laatste op 4 juni. Alleen al op 1 mei werden 10 Zwarte Wouwen gezien. De geleidelijk aflopende doortrek van **Rode Wouwen** *M. milvus* leverde nog c 70 exemplaren op tot 23 mei. Het merendeel hiervan werd in de eerste dagen van april gezien. Verder was er een waarneming op 29 juni bij Hall Gld. De mysterieuze adulte **Aasgier** *Neophron percnopterus* dook weer eens op. Ditmaal kon de vogel c 5 minuten lang geobserveerd worden op 3 mei boven het Paulinaschor bij Terneuzen Z. Tus-

sen 16 april en 22 mei werden c 25 langsvliegende **Grauwe Kiekendieven** *Circus pygargus* gemeld. Voor langere tijd waren enkele vogels aanwezig in Zuidelijk Flevoland, alwaar ook baltsende vogels werden waargenomen. Ook in de Lauwersmeer leken enkele vogels zich gevestigd te hebben en ook van sommige Waddeneilanden kwamen dergelijke berichten. **Schreeuwarden** *Aquila pomarina* werden geclaimd op 30 april in het Westduinpark te 's-Gravenhage en op 9 juni een adult in de Keverdijkse Polder bij Weesp Nh. Op 12 mei werd bij Harchies mogelijk dezelfde **Dwergarend** *Hieraaetus pennatus* waargenomen die in juli bij Hensies Hg opdook. Tenminste 70 **Visarenden** *Pandion haliaetus* werden op hun snelle doortocht naar het noorden opgemerkt, voornamelijk van de tweede week van april tot de derde week van mei. Vanaf 14 mei overzomerde er één bij Katwijk. De eerste **Roodpootvalk** *Falco vespertinus* werd gemeld op 12 april bij Harchies. Na nog twee waarnemingen in de eerste week van mei, liepen de Lage Landen vanaf 12 mei vol met deze prachtige valkjes. In totaal werden naar

107 Sporenkievit *Hoplopterus spinosus*, Tienen, Brabant, 23 april 1988 (Patrick Beirens)

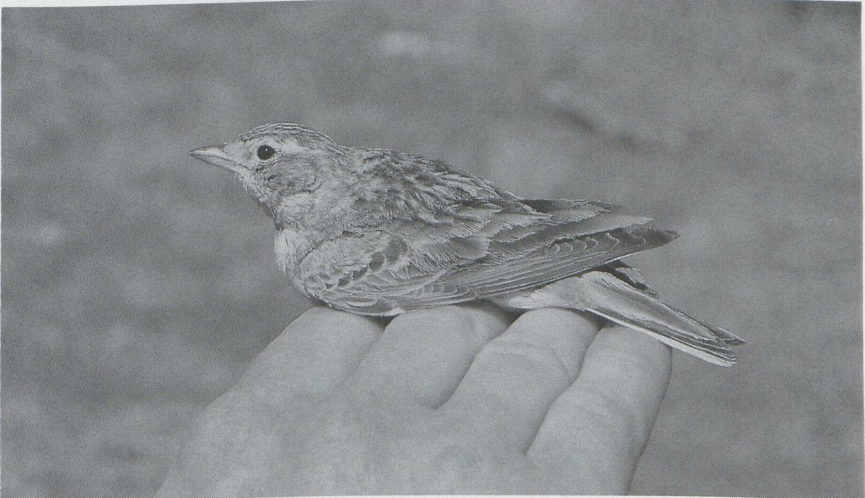
schatting 50 doortrekkers geteld en niet minder dan 85 pleisterende vogels waren voor langere of kortere tijd aanwezig in een 15-tal duin- en heidegebieden. De grootste groep werd gezien bij Brecht op 17 mei en telde 14 exemplaren. In de laatste week van mei werd het gebied weer ontruimd. In april trokken nog c 10 **Slechtvalken** *F peregrinus* door; de laatste waarneming was op 15 mei in het Jaap Deensgat Gr.

RALLEN TOT ALKEN **Kleinst Waterhoenen** *Porzana pusilla* werden gehoord op 1 mei in het Bargerveen D, van 15 tot 23 mei in het Zwanewater Nh en op 27 mei bij IJsselham O. Van begin april tot half mei werden nog regelmatig **Kraanvogels** *Grus grus* gemeld met op 14 mei een groep van 21 bij Gasselte D. De onvolwassen vogel van Vleuten U werd daar tot zeker 3 mei gezien. Op 14 en 15 april bevond zich een vrouwtje **Kleine Trap** *Tetrax tetrax* op vliegbasis De Peel bij Venray. Op 4 april werd bij Twisk Nh een **Grote Trap** *Otis tarda* gemeld. **Stelkluten** *Himantopus himantopus* werden gezien bij Randwijk Gld,

108 Amerikaanse Gestreepte Strandloper *Calidris melanotos*, Lauwersmeer, Groningen, 10 mei 1988 (Leo Boon) **109** Grote Grijze Snip *Limnodromus scolopaceus*, Lauwersmeer, Groningen, 5 mei 1988 (Paul Knolle) **110** Kortteenleeuwerik *Calandrella brachydactyla*, Kennemerduinen, Noordholland, 24 april 1988 (Marianne Willems)

111 Grote Pieper *Anthus richardi*, Breskens, Zeeland, 10 april 1988 (Paul Knolle)
112 Bonte Tapuit *Oenanthe pleschanka*, Schiermonnikoog, Friesland, 28 mei 1988
(Arnoud B van den Berg)

waar twee exemplaren verbleven van 18 tot 29 april, op 28 april twee bij Zeebrugge, op 1 mei twee en op 12 mei vijf langs de Oostvaardersdijk FI, van 2 tot 10 mei en weer van 16 tot 18 mei bij Garrelsweer Gr, op 14 en 15 mei twee bij Knokke en op 16 mei twee vliegend tussen Egmond Nh en Castricum. Op 3 mei werd op Texel een **Griël** *Burhinus oedidnemus* waargenomen en op 8 mei één bij Ekeren B. Ook **Morinelplevieren** *Charadrius morinellus* waren dit jaar weer present. Al op 18 april werden er twee waargenomen bij Breskens. Op de traditionele plaats langs de Dodaarsweg FI en de Ibisweg FI waren ze aanwezig van 3 tot 15 mei, met maximaal 41 exemplaren op 9 mei. Bij Zoutkamp Gr werden tussen 6 en 14 mei maximaal acht exemplaren geteld. Verder was er nog een achttal meldingen tot eind mei. Kennelijk zwerft nog steeds een klein aantal **Sporenkievit** *Hoplopterus spinosus* door de Lage Landen. Van 20 tot 23 april was er een aanwezig in België, namelijk bij Tienen B, en op 10 mei zat er een op Terschelling. Niet minder dan 90 **Temmincks Strandlopers** *Calidris temminckii* zaten op 9 mei op de plasjes tegenover het Jaap Deensgat, alwaar op die datum ook een **Kleine Grije Strandloper** *C. pusilla* geclaimd werd. Op 10 mei verbleef hier ook een **Amerikaanse Gestreepte Strandloper** *C. melanotos*. Andere exemplaren werden gezien van 10 tot 14 mei bij Garrelsweer en op 14 en 22 mei op Texel. Ook **Breedbekstrandlopers** *Limicola falcinellus* waren aanwezig tegenover het Jaap Deensgat: drie van 9 tot 11 mei en één op 28 mei. Op 12 juni werd een **Blonde Ruiter** *Tryngites subruficollis* gemeld bij Zeebrugge. Net als vorig jaar verscheen een **Grote Grije Snip** *Limnodromus scolopaceus* op de vermaarde plasjes tegenover het Jaap Deensgat, ditmaal van 4 tot 8 mei. **Poelruiters** *Tringa stagnatilis* zaten op 14, 17, 29 en 30 april bij Zeebrugge, op 21 mei bij Garrelsweer, op 21 en 22 mei bij Oorderen A, op 22 mei bij Phillipine Z, op 12 juni in de putten bij Camperduin, van 15 tot 22 juni bij Sint-Kruis-Winkel Ovl en op 25 juni in het gebied Achter de Zwarten in de Lauwersmeer. Een **Terek Ruiter** *Xenus cinereus* verbleef van 16 tot 21 mei bij Buggenum L. Een **Grote Franjepoot** *Phalaropus tricolor* werd op 10 mei, 2, 25 en 26 juni gezien bij het Jaap Deensgat. **Grauwe**

Franjepoten *Plobatus* zaten van 1 tot 12 mei bij Kallo, op 20 mei tegenover het Jaap Deensgat en op 19 en 20 juni in de Abtskolk bij Petten Nh. Op 13 mei werd een **Kleinste Jager** *Stercorarius longicaudus* gemeld bij Camperduin. Op 30 juni werd er één bij Tiselt A aangetroffen, die korte tijd later stierf. **C 70 Zwartkopmeeuwen** *Larus melanocephalus* werden gemeld, met zes paar op het Hellegatsplein Nb op 29 april als grootste aantal. De tweede **Kleine Kokmeeuw** *L. philadelphia* voor Nederland betrof een vogel in eerste zomerkleed die vanaf 16 juni, op exact dezelfde plaats als het eerste geval, bij de zuidpier van IJmuiden zat. De tweede **Franklins Meeuw** *L. pipixcan* voor Nederland betrof een adulte vogel die op 20 juni, iets meer dan een jaar later dan de eerste, werd gezien bij Rotstergaast Fr. Een uur later werd de vogel dood gevonden. In mei en juni zou op Griend Fr een onvolwassen **Kleine Burgemeester** *L. glaucoides* hebben gezeten. **Grote Burgemeesters** *L. hyperboreus* zaten tot 9 april bij Oostende (maximaal drie), op 17 april bij Heist, op 18 april bij Zeebrugge en op 23 april bij IJmuiden. **Lachsterns** *Gelochelidon nilotica* werden gemeld op 8 mei bij Breskens, op 13 mei bij Lauwersoog, op 26 juni bij Hoorn Nh en op 28 juni op Griend. **Reuzensterns** *Sterna caspia* werden gemeld op 17 april bij Budel-Dorplein Nb en bij Lochristi Ovl, op 13 mei bij Harchies, op 4 juni bij Camperduin, op 26 en 27 juni één en op 28 en 30 juni twee langs de Oostvaardersdijk en op 29 juni bij Maartensdijk U. Een primeur voor de Benelux was de adulte **Koningsstern** *S. maxima* die op 12 juni bij Zeebrugge zat. De vogel werd een maand later opnieuw gezien. Op 26 april werd een **Dougalls Stern** *S. dougallii* gemeld bij Camperduin. **Witwangsterns** *Chlidonias hybridus* werden gezien bij Blokkersdijk van 9 tot 11 mei één en op 17 juni twee, bij Amsterdam op 9 mei, bij Garrelsweer op 10 mei twee, bij de Vlinderbalg in de Lauwersmeer op 28 en 29 mei en bij Merkem op 19 juni drie. **Witvleugelsterns** *C. leucopterus* verbleven van 12 tot 15 mei bij de Vlinderbalg, op 18 juni bij het Kornwerderzand Fr en vanaf 27 juni langs de Oostvaardersdijk. Op 16 mei vloog een adulte **Zwarte Zeekoet** *Cephus grylle* langs Camperduin. Op 11 april werd hier een **Papegaaiduiker** *Fratercula arctica* gezien.

113 Roodpootvalken *Falco vespertinus*, Stabrechtse Heide, Noordbrabant, mei 1988
(Arnoud B van den Berg)

GIERZWALUWEN TOT GORZEN Op 19 en 22 mei werd een **Alpengierzwaluw** *Apus melba* gezien bij Blokkesdijk en op 22 mei was er een bij Borssele Z. **Bijeneters** *Merops apiaster* waren schaars. Op 7 mei vloog er één in een grote groep **Gierzwaluwen** *A apus* over Breskens en op 13 mei zat er één in de duinen bij Schoorl Nh. Een **Scharrelaar** *Coracias garrulus* was op 15 mei aanwezig bij Wassenaar Zh. Tussen 11 april en 9 mei werden c 20 **Hoppen** *Upupa epops* gemeld, soms voor langere tijd en voornamelijk langs de kust. Op 9 mei werd een **Kalanderleuwerik** *Melanocorypha calandra* geclaimd in de Emmapolder bij de Eemshaven en op 16 mei werd een zingend exemplaar gefotografeerd op Texel. Op 24 april werd een **Kortteenleuwerik** *Calandrella brachydactyla* gevangen in de Kennemerduinen Nh en op 30 april werd er een gezien bij Egmond aan Zee Nh. **Roodstuitzwaluwen** *Hirundo daurica* werden gezien op 13 mei bij het Kornwerderzand en op 23 mei bij Alphen aan den Rijn. **Grote Piepers** *Anthus richardi* werden waargenomen bij Breskens van 1 tot 16 april, op Texel op 24 april, bij Den Helder van 2 tot 6 mei en bij Blokkesdijk op 12 mei. Tot half mei werd ook een 15-tal **Duinpiepers** *A campestris* gemeld. Op 20 april zat een **Siberische Boompieper** *A hodgsoni* te zingen bij Alphen aan den Rijn. Tussen 24 april en 22 mei werden c 30 **Roodkeelpiepers** *A cervinus* gemeld. De Eemshaven was voor deze soort het beste gebied met meerdere exemplaren tussen 10 en 16 mei. Op 30 april werd een **Citroenkwikstaart** *Motacilla citreola* geclaimd bij Lauwersoog. Bij Delfzijl Gr werd op 10 mei een **Balkankwikstaart** *Motacilla flava feldegg* gefotografeerd. Bij de Volmolen in Epen L werd tussen 23 mei en 7 juni regelmatig een **Waterspreeuw** *Cinclus cinclus aquaticus* waargenomen. Bij Lemiers L waren op 29 juni twee exemplaren aanwezig. Zingend de **Noordse Nachtegalen** *Luscinia luscinia* werden gehoord van 20 tot 28 mei bij Egmond aan den Hoef Nh en van 22 mei tot 4 juni bij Eelde-Paterswolde D. **Roodgesterde Blauwborsten** *L svecica svecica* werden gemeld bij Oostvoorne Zh op 30 april en bij Den Helder op 11 mei. Een vrouwtje **Bonte Tapuit** *Oenanthe pleschanka* dat op 28 mei werd ontdekt op Schiermonnikoog vormde de eerste waarneming voor Nederland. Tussen 11

en 24 april werden langs de kust enkele 100-en **Beflijsters** *Turdus torquatus* gezien. **Waaierstaartrietzangers** *Cisticola juncidis* werden gezien op 26 april bij Lier en op 29 april bij Blankenberge Wvl. Op 24 en 25 mei zat een zingende **Krekeltzanger** *Locustella fluviatilis* bij Vlaardingen Zh. In de Bethunepolder U zou op 30 april een **Waterrietzanger** *Acrocephalus paludicola* waargenomen zijn. Een **Orpheusspotvogel** *Hippolais polyglotta* werd op 1 juni gemeld bij Duffel A. Andere waarnemingen van deze soort behoorden het normale verspreidingsgebied waren er op 20 en 25 juni bij Roisin Hg en op 26 juni een broedpaar bij Erquelines Hg. De waarneming van een mannetje **Provençaalse Grasmus** *Sylvia undata* op 29 april bij Erezée Lux betekende alweer een nieuwe soort voor België. Op 29 april werd een zingende **Baardgrasmus** *S cantillans* gezien bij Blankenberge en op 9 mei werd er één gevangen op de Maasvlakte Zh. Op 21 mei werd hier een onvolwassen **Sperwergasmus** *S nisoria* gevangen. Op 29 mei werd een zingende **Grauwe Fitis** *Phylloscopus trochiloides* op Schiermonnikoog aangetroffen. Zoals al bleek uit de waarnemingen van Grote Piepers waren oostelijke soorten goed vertegenwoordigd dit voorjaar. Een **Pallas' Boszanger** *P proregulus* bevond zich van 24 tot 28 april in een nieuwbouwwijk te 's-Gravenhage. **Bladkoningen** *P inornatus* werden gemeld bij Heusden Ovl op 6 mei en bij Kasterlee A op 25 mei (twee). **Berfluiters** *P bonelli* werden gehoord op 24 april bij De Steeg Gld en van 6 tot 26 mei in het Bovenste Bos bij Epen en op 9 mei werd er één gevangen bij Retie A. Op 4 mei werd een **Siberische Tjiftjaf** *P collybita tristis* gehoord bij Muiderberg Nh. Op 10 mei zat een **Iberische Tjiftjaf** *P c ibericus* bij Ter Apel Gr. Deze was kort daarvoor als **Kleine Vliegenvanger** *Ficedula parva* gemeld. Echte Kleine vliegenvangers werden gemeld op 14 mei bij het Oostvoornse meer, van 18 mei tot 12 juni in het Mastbos bij Breda Nb, op 28 mei op Terschelling en van 29 mei tot 12 juni op Schiermonnikoog. **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* werden gezien op 1 april bij Doel (twee), op 2 april één en op 8 april twee bij Lier, op 9 april bij Harchies, op 13 april bij Sneek Fr, op 27 april bij Dishoek Z, op 12 mei bij Krimpen aan den IJssel Zh (twee), op 13 mei bij de

114 Kleine Kokmeeuw *Larus philadelphia*, IJmuiden, Noordholland, juni 1988
(Hans Gebuis) **115** Krezelzanger *Locustella fluviatilis*, Vlaardingen, Zuidholland,
mei 1988 (Hans Gebuis)

116 Kleine Vliegenvanger *Ficedula parva*, Breda, Noordbrabant, mei 1988 (René Pop) 117 Bui-
delmees *Remiz pendulinus*, Rotterdam, Zuidholland, mei 1988 (René Pop)

recente meldingen

Stichtse Brug Nh en vanaf 13 juni twee bij Katwijk. De aanwezigheid van verschillende vogels op de hoek van de Knardijk Fl en de Oostvaardersdijk, langs het pad naar de observatiehut langs de Knardijk, in de Ooypolder Gld en bij Rotterdam-Kralingen kunnen op broedgevallen duiden. Een **Roodkopklauwier** *L. senator* werd gezien bij Katwijk op 18 april. Op 14 mei werd op het Muiderzand Fl een **Blauwe Ekster** *Cyanopica cyanus* gemeld. Een exemplaar van dezelfde soort op 21 mei bij Den Helder bleek een **Red-billed Blue Magpie** *Urocissa erythrorhyncha* te zijn. Buiten een aantal **Raven** *Corvus corax* op enkele plaatsen in het binnenland, werden er exemplaren gezien langs de kust: op 4 april twee bij Koolkerke Wvl, op 18 en 20 april bij Katwijk, op 20 april bij Monster Zh en op 12 mei bij Knokke. Er werden c 16 **Europese Kanaries** *Serinus serinus* op trek opgemerkt, vooral in de derde week van april. Ook

119 Roodmus *Carpodacus erythrinus*,
Zuidelijk Flevoland, 20 juni 1988
(Hans Gebuis)

118 Bergfluit *Phylloscopus bonelli*, Epen,
Limburg, 18 mei 1988 (Leo Boon)

dit jaar werden weer vrij veel **Roodmussen** *Carpodacus erythrinus* gezien: van 26 mei tot 6 juni in Groningen Gr, op 26 mei in de Kennemerduinen, op 28 en 29 mei bij de Blocq van Kuffeler Fl, op 28 en 31 mei in Den Helder, op 29 mei en van 15 tot 17 juni op Ameland, op 29 mei en 3 juni op Schiermonnikoog, van 1 tot 6 juni drie bij Den Helder, op 5 en 18 juni in Den Haag, op 11 juni bij Bloemendaal aan zee Nh, tussen 12 en 26 juni maximaal drie langs de Galjootweg Fl, op 18 en 19 juni bij Roisin, op 21 juni in het Bargerveen en op 25 juni twee bij de Dintelhaven. Een **Rufous-collared Sparrow** *Zonotrichia capensis* schiep op 2 en 5 mei bij Hargen Nh enige verwarring. Op 6 mei zat een dergelijk vogeltje op de Maasvlakte. **Ortolanen** *Emberiza hortulana* trokken door van eind april tot half mei, met een piek in de eerste dagen van mei. Op 13 mei werd op Terschelling een **Bosgors** *Erustica* gezien.

Eugène van der Burg, Vliestroom 147, 2401 VD Alphen aan den Rijn
Ruud M van Dongen, Leeuwerikstraat 5bis, 3514 CP Utrecht
Gerald Driessens, Bosstraat 44, 2500 Lier, België
Peter W W de Rouw, Warande 23, 3705 ZB Zeist

NATUUR & BOEK

VELDGIDSEN-VOORRAAD VOORBEELDIG IN NEDERLAND !!!!
 bestelservice navenant - belangstelling ook voor
 vogelaars en vogels

Colston/Burton, A Field Guide to the WADERS of
 Britain and Europe magniefiek! f 42,90

BIRDS OF THE MIDDLE EAST AND NORTH AFRICA
 Hollom/Porter/Christensen/Willis f 60,--
 beide titels lang verwacht

Bankastraat 10 2585 EN - Den Haag 070 505648

OPTOLYTH TBS 80 GA - robust und wetterfest mit Schrägeinblick und Wechselokularen

TBS 80 GA 1249,-
 TB 80 GA 1195,-

Seine Vielseitigkeit beweist es durch:

- auswechselbare Okulare 20 x, 30 x, 40 x und 20 x WW
- lichtstarkes Objektiv mit 80 mm Durchmesser
- hochwertige CERALIN®-Breitbandvergütung auf allen Optiken
- stufenlos drehbaren Schrägeinblick
- leichtgängige, griffige Scharfeinstellung
- abriebfeste Gummiermierung
- ausziehbare Sonnenblende
- Verwendung als Super-Teleobjektiv.

Ein Spitzenprodukt „Made in Germany“ mit 30 Jahren Garantie
 und dem Kundendienst in Ihrer Nähe.

Länge 38 cm
 Linsenanzahl 2
 Prismenanzahl 3
 Gewicht ca. 1.390 g

	Dämmerungs- zahl	Gesichtsfeld- auf 1.000 m	Linsen- anzahl	Gewicht ca.	
20 x WW	40	58 m	6	170 g	20 WW x 295,-
20 x	40	40 m	4	90 g	20 x 190,-
30 x	49	37 m	6	90 g	30 x 170,-
40 x	56,5	20 m	4	60 g	40 x 150,-

OPTOLYTH-OPTIK

OPTOLYTH

J.A.J. BORGERINK Almloseweg 135 7615 NA HARBRINKHOEK Tel. 05490-66985
 Prijs en modelwijzigingen voorbehouden Incl. BTW en af Harbrinkhoek.

SWIFT, Objectief het verst.

SWIFT

Niet alleen professionals kiezen voor kijkers van Swift. Maar ook mensen die oog hebben voor kwaliteit tegen een scherpe prijs. Swift staat voor Amerikaans-Japanse toptechniek en een perfecte optiek. De bouw is zeer solide. Vandaar de unieke garantie. Vandaar ook aanbevolen door Vogelbescherming (de Cameo en Audubon). Dat zegt heel wat. Neem eens een kijkje. Dan ziet u 't meteen.

Importeur Benelux:
Technolyt BV Wormerveer Tel. 075-282204

Dialyt 8x30 B/GAT+ étui	1359,-
Dialyt 10x40 B/GAT+étui	1675,-
Spiegeltelescoop 30x60 B/GAT met motorfocusering	2429,-

NEDERLANDS GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE FOTO-FILM-EN VIDEO-POSTORDERBEDRIJF.

Alle bekende merken leverbaar. Kijk en vergelijk!

WOLT B.V. Postbus 15 Tel. 038-
8000 AA Zwolle 211080

architectura+natura international booksellers

Leliegracht 44 - 1015 DH Amsterdam-C
Telefoon 020-23 61 86 - Holland

Wildfowl: an identification guide to the ducks, geese and swans of the world door Steve Madge en Hilary Burn

NIEUW:

The Sparrows door J Denis Summers-Smith

DUTCH BIRDING

Driemaandelijks
tijdschrift voor elke
fervente vogelaar!

Schrijf voor informatie naar
Dutch Birding, Postbus 5611,
1007 AP Amsterdam.

Dutch Birding-abonnees krijgen 25% korting op een British Birds-abonnement!

ANNOUNCING:

RAPTOURS

Join Bill Clark,
author of *N.Am.*
raptor guide
on a raptor
watching tour.

- * Dec 88 South Texas
Winter Raptor Workshop
- * Jan 89 Senegal
African Raptors
- * Feb 89 Mexico
Raptors & Ruins

and many other exciting tours,
workshops, & 3-day weekends.

RAPTOURS

Box 8008, Silver Spring,
MD 20907, USA

POLLUX - prismakijkers - telescopen

Een ruime sortering van maar liefst 55 modellen van mini 8 x 21 tot observatie 30 x 80, waaronder ook een drietal zoommodellen.

Prijzen vanaf f 125,- voor een eenvoudige 8 x 40 tot f 900,- voor een observatiekijker.

Telescopen in objectiefdoorsnede \emptyset 50 mm, \emptyset 60 mm, \emptyset 70 mm en \emptyset 80 mm met vergrotingsmogelijkheden tot 60 x. Ook Schmidt Cassegrainsystemen.

Wij beschikken over een eigen reparatiewerkplaats.

Polaris Optische Instrumenten
Nachtgalenstraat 76
3581 AM Utrecht tel: 030-322569

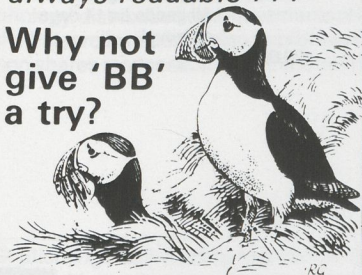
Subscribers to *Dutch Birding* can claim 25% off a *British Birds* subscription.

The monthly journal
for every birdwatcher

British Birds

*... full of variety ...
well illustrated ...
always readable ...*

Why not
give 'BB'
a try?

Ask for a free sample copy from
Mrs. Erika Sharrock, Fountains,
Park Lane, Blunham, Bedford.

Denmark, the North Sea

Visit one of the best migration spots in Europe: the Blaavandshuk and Tipperne in West Jutland.
Stay in a friendly cottage with all facilities near the birds.

Call for further information: Blaabjerg
Tourist Office, DK-6830 Norre Nebel,
tel 45 5 288670.

in focus

BINOCULARS, TELESCOPES, TRIPODS AND BARBOUR OUTDOOR CLOTHING

204 HIGH STREET
Barnet, Herts.
England EN5 5SZ
01-449-1445

ZEISS WEST	£
Dialyt 8 x 20 B	165.00
Dialyt 8 x 20 BGA	205.00
Dialyt 10 x 25 B	179.00
Dialyt 8 x 30 BGAT	330.00
Dialyt 7 x 42 BGAT	385.00
Dialyt 10 x 40 BT	400.00
Dialyt 10 x 40 BGAT	408.00
Dialyt 8 x 56 BGAT	475.00
Dialyt 15 x 60 GA	685.00

LEITZ	
Trinovid 8 x 20 BC	195.00
Trinovid 8 x 20 BCA	205.00
Trinovid 10 x 25 BC	205.00
Trinovid 10 x 25 BCA	215.00
Trinovid 8 x 32 BA	370.00
Trinovid 8 x 40 BA	408.00
Trinovid 10 x 40 BA	408.00
Trinovid 7 x 42 BA	408.00
Soft case & Rainguard Extra	20.00

CARL ZEISS JENA	
Deltrintem 8 x 30	48.00
Dekarem 10 x 50	78.00
Binoctem 7 x 50	69.00
Notarem 8 x 32 B	112.00
Notarem 10 x 40 B	146.00

KOWA	£
TS-1 45 Body	134.00
TS-2 Body	115.00
20 x WA	35.00
27 x WA	35.00
TS-601 45 Body	160.00
TS-602 Body	145.00
20 x WA	41.00
40 x	35.00
TSN-1 45 Body	205.00
TSN-2 Body	195.00
TSN-3 45 Body	378.00
TSN-4 Body	369.00
20 x WA	61.00
25 x WA	40.00
40 x	40.00
20 x - 60 x Zoom	90.00
Photo Kit (TSN)	61.00
Case (TSN)	17.00

BUSHNELL	
Spacemaster Body	125.00
15 x 45 x Zoom	45.00
20 x 60 x Zoom	50.00
22 x WA	28.00
Case	13.00

NIKON	
Field Scope	
20 x WA x 60 and case	230.00
Fieldscope ed	
20 x WA x 60 and case	420.00

OPTOLYTH	£
Alpin 8 x 40 BGA	155.00
Alpin 10 x 40 BGA	160.00
Alpin 10 x 50 BGA	175.00
New	
TBS 80 45 Body	225.00
20 x WA	75.00
30 x	45.00
40 x	45.00
Case	30.00

SLIK TRIPODS	
Slik Master D2	60.00
Slik SL 67	83.00
Tripod Strap	5.00

HOW TO ORDER

By mail. Just list the items you require with the correct remittance on a sterling draft or credit number (Access/Visa) and we will despatch your goods by return insured post. Please add £5.00 to help cover post & packing cost ins.

By phone. Just quote your credit card number and we will post direct. All goods on 14 days approval.

PLEASE NOTE ALL PRICES EXCLUDE U.K. V.A.T.
BUT WILL BE SUBJECT TO DUTCH V.A.T

dutch birding

editorial address

Dutch Birding, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam (02518-52245)

editors

Arnoud van den Berg, Tom van der Have, Edward van IJzendoorn, Dirk Moerbeek, André van Loon, Gerard Oreel, Hans Schekkerman (managing editor 02518-52245)

photographic editor

René Pop, Floris Burgwal 54, 2907 PH Capelle aan den IJssel (010-4508879)

production

André van Loon (coordination 020-869608), Dirk Moerbeek (lay-out), Arnold Veen (distribution)

advertising

Enno Ebels (015-141652)

subscriptions

DFL 30 (Netherlands) or BF 550 (Belgium and Luxembourg) annually. Other countries DFL 40. Postal giro account 4148343 in the name of Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam, Netherlands. Bank account 54 93 32 065 of the ABN Bank (Amsterdam) in the name of Dutch Birding Association, Amsterdam. Belgium postal giro account 000-1592468-19 in the name of Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam.

For information, subscriptions, changes of address, and complaints, write to: Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam, Netherlands.

Dutch Birding is the quarterly journal of the Dutch Birding Association. It publishes notes on morphology, distribution and movements of birds in the Netherlands and Belgium and elsewhere in the Palearctic region. It also publishes notes on behaviour of birds. The Dutch Birding Association shares responsibility for the Dutch rarities committee.

© Stichting Dutch Birding Association 1988. The copyright of the photographs and drawings remains with the photographers and artists. ISSN 0617-2828.

dutch birding

jaargang 10 nummer 3 september 1988 volume 10 number 3 September 1988

artikelen

- 109 Identification of Roseate Tern in juvenile plumage *Killian Mullarney*
- 121 Dougalls Stern hybridiserend met Visdief op Hooge Platen in 1982-85 *René Bijersbergen*
- 124 Dougalls Stern met hybride juveniel te Vlissingen in september-oktober 1984 *Jaco Walhout*
- 127 Geelbrauwgors op Schiermonnikoog in oktober 1982 *Harm Vonk*† & *Edward J van IJzendoorn*

mystery photographs

- 131 Mystery photograph 28: Buzzard *Rolf A de By*

mededelingen

- 133 Identification of a Roseate x Common Tern hybrid *Killian Mullarney*
- 136 Identification of adult Roseate Tern *Killian Mullarney*
- 137 Grote Grijs Snippen op Ameland en bij Zierikzee in mei en augustus 1986 *Edward J van IJzendoorn*
- 140 Grote Grijs Snip in Lauwersmeer in juli 1987 *A (Bert) de Bruin & Enno B Ebels*
- 142 Alpengierzwaluw te Zaanstad in oktober 1988 *Marc Argeloo & Edward J van IJzendoorn*

dba-nieuws

- 144 Address of Dutch Birding
- 144 Korting op *British Birds*

aankondigingen

- 144 Ornithological Society of the Middle East

verzoeken

- 144 EuroBirdnet
- 145 Slender-billed Curlew surveys
- 145 The birds of Israel

recensies

- 145 *Eilat, an international highway for migrating birds* door International Birdwatching Center *Eilat Dick Meijer*
- 146 *Wildfowl: an identification guide to the ducks, geese and swans of the world* door Steve Madge & Hilary Burn *Edward J van IJzendoorn*

recent WP reports

- 147 Recent WP reports: April, May and June 1988 *Erik Hirschfeld & Gerald J Oreel*

recente meldingen

- 150 Recente meldingen: april, mei en juni 1988 *Eugène van der Burg, Ruud M van Dongen, Gerald Driessens & Peter W W de Rouw*
-